

OLYMPIC VALUES
EDUCATION PROGRAMME

KÉZIKÖNYV AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAMHOZ

GYAKORLATI ÚTMUTATÓ AZ OLIMPIAI
ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ OKTATÁSHOZ

KÉZIKÖNYV AZ OLIMPIAI ÉRTEKEK EDUKÁCIÓS PROGRAMHOZ

GYAKORLATI ÚTMUTATÓ AZ OLIMPIAI ÉRTEKEKEN ALAPULÓ OKTATÁSHOZ

Ezt a gyakorlati útmutatót ajánlott az *Olimpiai Értékek Edukációs Program* többi kiadványával együtt használni.

Köszönetnyilvánítás:

A NOB elismerését szeretné kifejezni az alábbi személyeknek, akiknek az egyéni és közösségi tudása, az olimpizmus iránti szakértelme és szenvedélye segített egy olyan holisztikus oktatási programot létrehozni, amely az olimpiai gondolkodáson és nevelésen alapszik.

Gary Barber, Educator, St Michael's University School, Victoria BC

Amanda Stanec, PhD, Owner, Move Live Learn, Lead Content Developer

Contributors:

Narin HajTass, Education and Training Manager, Jordan Olympic Committee

Paraskevi Lioumpi, PhD, University of Peloponese, International Olympic Academy

James Mandigo, PhD, Vice-Provost & Professor, Brock University

Phelane Phomane, OVEP Field Consultant, Lesotho

Amy Schwartz, Senior Strategist, Move Live Learn

Lindsay Simpson, Curriculum Specialist, Move Live Learn

Fordította: Tóthné Dr. Vojtkó Veronika

Lektorálta: Dr. Borosán Livia, Szijj Lilla

Felelős kiadó: Gyulay Zsolt, elnök, Magyar Olimpiai Bizottság

Felelős szerkesztő: Győr Béla, főtítkár, Magyar Olimpiai Akadémia

Nyomdai előkészítés és kivitelezés: Millennium Csoport

Nemzetközi Olimpiai Bizottság
Kulturális és Örökségvédelmi Alapítvány
Lausanne, Svájc
2023

Az OVEP tartalma, valamint a hozzá kapcsolódó anyagok, beleértve minden dokumentumot, grafikát, képet vagy mozgóképet (az összes OVEP anyagot), a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) kizárólagos tulajdona, ami – nem kereskedelmi és nem promóciós szándékkal – kizárólag szerkesztési, oktatási, kutatási, elemzési, véleményezési és beszámolósi felhasználásra hozzáférhető a felhasználói közönség számára (amennyiben a NOB másképp nem rendelkezik). Az OVEP és a hozzá kapcsolódó anyagok (részleteinek vagy egészének) módosítása, átalakítása, szerkesztése, továbbadása vagy terjesztése tilos a NOB (vagy a jelzett jogtulajdonos) előzetes írásbeli engedélye nélkül. A NOB nem vállal garanciát, sem felelősséget az OVEP anyagaiban található információkért, azok hitelességéért vagy teljességéért. Az Ön rendelkezésére bocsátott OVEP kiadványokban megjelenő nézőpontok és vélemények (i) akár egy

harmadik fél továbbította Önnek az OVEP anyagait; (ii) akár publikáció, weboldal vagy egyéb eszközön jut el Önhöz egy harmadik fél által az OVEP anyagok részeként; csupán a szerzők nézőpontját tükrözik, és nem feltétlenül egyezik meg a NOB hivatalos véleményével. A NOB-ot nem terheli semmilyen felelősség bármilyen olyan károkozás esetén, ami az OVEP anyagok és azok nem megfelelő használatából vagy a jogok megsértéséből származnak. A NOB (és a jelzett jogtulajdonos) fenntartja a jogot arra, hogy az OVEP anyagaival kapcsolatos jogokat bármikor és bármilyen indokkal visszavonja.

© 2023 Nemzetközi Olimpiai Bizottság – minden jog fenntartva..

ISBN: 978-92-9149-224-4

Design: TwelfthMan

Borító illusztráció: Stephen Cheetham

Szerkesztés és tartalomfrissítés: Caroline von Alvensleben and Roxanne Arthingal, Olympic Foundation for Culture and Heritage, Quai d'Ouchy 1, 1006 Lausanne, Switzerland
Tel +41 (0)21 621 6511 www.olympics.com
Photography by the IOC.

TARTALOM

Előszó	6
Olimpizmus és az értékalapú oktatás	8
1. fejezet: Az Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) előnyei	12
2. fejezet: A sikeres tanulási környezet megteremtése	16
3. fejezet: Az Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) és a 21. századi tanulási kompetenciák	18
4. fejezet: Az oktatási és a tanulási ciklus	20
5. fejezet: Oktatási módszerek, melyek segítik az Olimpiai Értékek Edukációs Program gyakorlati megvalósítását	26
6. fejezet: Oktatás az olimpiai nevelési témák alapján (a munka fázisai)	30
7. fejezet: Az Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) alkalmazása mozgásos feladatokon keresztül	34
Az OVEP feladatainak integrálása az iskolai tantárgyakba	62
További javasolt szakirodalom	64
Szójegyzék	65
Források és hivatkozások	72

ELŐSZÓ

Csak kevés emberből válik olimpikon, de bárki élvezheti az aktív életmód előnyeit. A NOB szeretné felhívni a figyelmet arra a globális kihívásra, amit a mozgásszegény életmód okoz, hogy ezáltal minél több fiatal válhasson olimpikonná, de elsősorban arra, hogy minél több gyerekben és fiatalban alakuljon ki egy életen át tartó igény a mozgásra, mind a szórakozás, mind az egészség megőrzése érdekében.

A mozgás számtalan formában létezik, közülük csak egy – és nem az egyetlen – a sport; ilyen a rekreáció, a játék, a tánc és a testgyakorlás is. Nem minden gyermeknek nyújt a sport és a testmozgás pozitív élményt. Ezen szeretnénk változtatni. A diákokra összpontosító, pozitív, a mozgást befogadóvá tevő és több gyerek és fiatal számára kiváló tapasztalatot adó programok nagyobb valószínűséggel egy egész életen át tartó mozgásban gazdag életmódot fognak eredményezni.

A NOB Olimpiai Oktatási Bizottsága felismerte, hogy támogatni kell a gyerekeket és a fiatalokat abban, hogy olyan értékeket és képességeket tanuljanak, amelyek felkészítik őket az életre. Ez a tanácsadó testület az oktatókat is ösztönözni szeretné az olimpiai értékeken alapuló nevelés népszerűsítésére és stratégiai irányt mutat a NOB ifjúsági oktatáshoz köthető sport programok és feladatok segítségével.

Ezt a programot úgy tervezték, hogy bármilyen képességű és a világ bármely pontjáról származó fiatal számára hozzáférhető legyen, és hogy jól érezze magát és tanuljon a testmozgás során, valamint életre szóló társas, kognitív és motorikus képességeket szerezzon. Ezen felül, a programot elérhetővé lehet tenni a felnőttek számára is, akik szintén profitálhatnak az olimpiai értékeken alapuló nevelésből és a többi testmozgással járó feladatból.

Hisszük, hogy ennek a kézikönyvnek és a többi Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) kiadványnak a használata pozitívan befolyásolja a következő globális célokat és irányelveket.

Hogyan illik a kézikönyv tartalma a következő témákhoz?

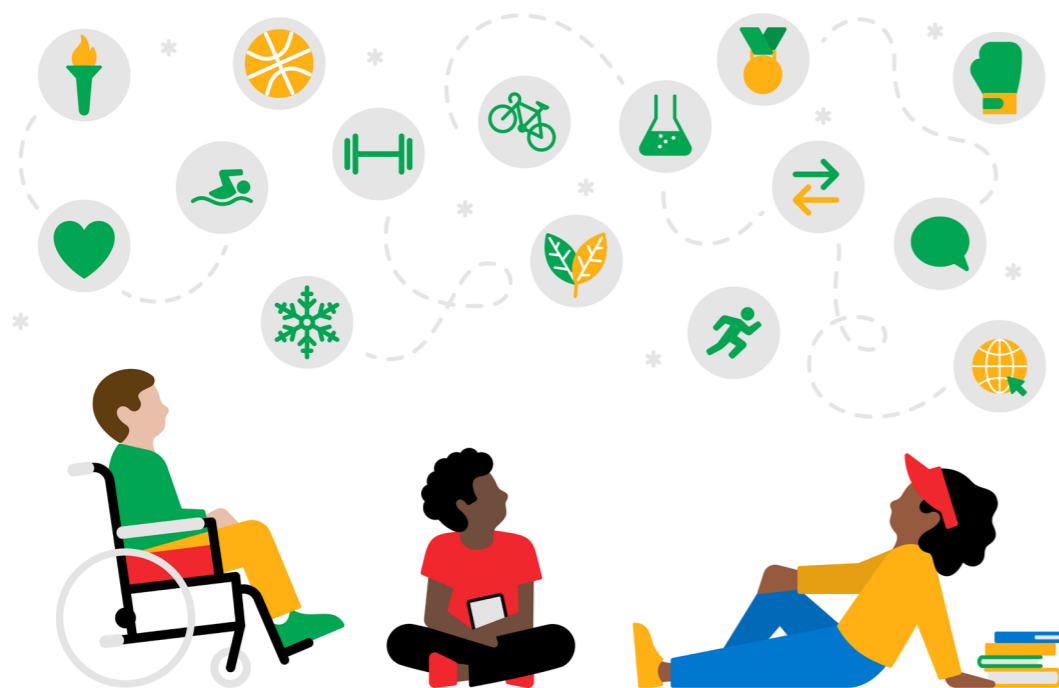
- Az olimpizmus filozófiája
- A NOB célkitűzése: „egy jobb világot teremteni a sport segítségével”
- Az Olimpiai Oktatási Bizottság stratégiai irányelve: „az olimpizmus népszerűsítése az oktatás, testmozgás és a sport segítségével annak érdekében, hogy az egyének a világ felelős polgárai legyenek”
- Az olimpiai mozgalom szerepe a globális fejlődésben, amit olyan programok fémjelznek, mint az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai és a minőségi testnevelés megteremtése.

OLIMPIZMUS ÉS AZ ÉRTÉKALAPÚ OKTATÁS

Az olimpiai mozgalom három központi értéket használ az olimpizmus népszerűsítésére: kiválóság, tisztelet és barátság. Nem csupán ezek az értékek segíthetnek a bennünk rejlő lehetőségek elérésében. Az olyan értékek, mint például az elhatározás, a bátorság, a kitartás és a rugalmasság is szorosan kapcsolódnak a korábban felsorolt értékekhez és számos alkalommal nyilvánulnak meg az olimpiai játékokkal kapcsolatban. Az OVEP egy értékeken alapuló program, amit a következőkre lehet felhasználni:

- Segíteni a diákokat az értékek megértésében és azok alkalmazásában a saját életükben.
- Bátorítani a diákokat, hogy sportoljanak és mozogjanak.
- Erősíteni az erőfeszítés elismerését az elméleti tantárgyakban.
- Népszerűsíteni a pozitív/helyes viselkedést és az egészséges kapcsolat kialakítását a fiatalok és közösségük között.

A fiataloknak nem kell feltétlenül részt venniük a sportban ahhoz, hogy profitáljanak a programból, bár ez a kívánt cél.

AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAM HÁROM RÉSZBŐL ÉPÜL FEL:

ALAPISMERETEK AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAMHOZ: EGY MOZGÁS ALAPÚ PROGRAM

KÉZIKÖNYV AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAMHOZ: GYAKORLATI ÚTMUTATÓ AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ OKTATÁSHOZ

FELADATLAPOK: FELADATOK AZ OLIMPIAI NEVELÉS OKTATÁSÁHOZ

Ez a programnak a hivatalos, központi mondanivalója, amit az Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) is közvetít. Négy részből áll. Az első, a „Bevezetés az olimpiai nevelésbe”, az olimpizmus és az olimpiai nevelés alapelveit járja körbe. A második részben az olimpiai játékok állandó elemeit ismertetjük a szimbólumoktól az ünnepségekig, és azok kapcsolatát az értékeken alapuló neveléssel. A harmadik rész bemutatja, hogyan alkalmazkodott az olimpiai mozgalom a lehetőségekhez és kihívásokhoz az idők során olyan kezdeményezésekkel, mint például az ifjúsági olimpia, lehetőségek biztosítása a nők számára, illetve a fenntartható fejlődés fontosságának felismerése egy olimpia rendezése során. A záró rész az olimpiai nevelés fontosságát emeli ki és azokkal a kihívásokkal foglalkozik, amikkel napjaink fiatalosságának kiemelten kell foglalkoznia.

Ez a kötet segítséget nyújt abban, hogy minél többen megismerjék a NOB Olimpiai Értékek Edukációs Programját (OVEP). Megnevezi a 21. századi oktatási stratégiákat és azokat a képességeket, amelyek legjobban biztosítják az OVEP sikerét. Számos pedagógiai stratégia és gyakorlati példa segíti az OVEP gyakorlatba ültetését.

A munkafüzet minden lapja kinyomtatható és hasznos feladatokat tartalmaz, melyek az olimpiai témákat, szimbólumokat és hagyományokat kreatív és gondolatébresztő tartalommal töltik meg az oktatók/tanulók számára. A munkafüzet feladatai úgy kerültek összeállításra, hogy a különböző életkorú és képességű diákok szükségleteinek is megfeleljen az alsó tagozattól a középiskoláig.

KÉZIKÖNYV AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAMHOZ:

GYAKORLATI ÚTMUTATÓ AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ OKTATÁSHOZ

Az OVEP – a kiegészítő forrásokkal együtt – nem pusztán az oktatásba beágyazandó értékekről szól, hanem arról is, hogy segítsen a résztvevőknek megtapasztalni és megélni ezeket az értékeket.

Ez a kötet gyakorlati tanácsokat ad az OVEP oktatóinak. Az „oktató” szó szabadon használható a kötetben, ami utalhat bárkire, aki részt vesz a tudásanyag közvetítésében, legyen bármilyen szerepben. Ők lehetnek tanárok, közösségi vezetők, kezdő munkatársak, edzők vagy szülők, vagy humanitárius- és sportszervezetek, oktatási intézmények és nonprofit szervezetek alkalmazottai. Az OVEP számtalan helyszínen megvalósulhat: otthon, az iskolában, a sportpályán, hitéleti helyszínen, közösségi központban, játszótéren stb. Az egyszerűség kedvéért, a kötetben mindezen helyszíneket oktatási központnak nevezzük.

Az útmutató ismerteti a hatékony értékalapú oktatás alapelveit, és példákkal segít abban, hogyan tervezzünk, tanítsunk és értékeljünk a gyakorlati oktatás során.

A kötet úgy épül fel, hogy az segítse az oktatót az OVEP bemutatásában és átadásában. Azonban fontos megjegyezni, hogy nem szükséges sorrendben haladni a tananyaggal.

A KÖTET FŐ IRÁNYELVEI:

- Ez nem egy előíró jellegű dokumentum, sokkal inkább egy olyan segédanyag, amely az oktató munkáját támogatja és megkönnyíti.
- Hatékonyágát nemcsak az oktató tapasztalatai és képességei befolyásolják, hanem az is, hogyan illesztik bele az oktatási környezetbe.
- Egyes oktatási központok jelentős gyakorlati és oktatási infrastruktúrával rendelkeznek, ami lehetővé teszi, hogy az ajánlott tevékenységet teljes mértékben alkalmazni tudják. Más oktatási központok jóval kevesebb lehetőséggel rendelkezhetnek. Az OVEP-et lehet – és szükséges is – az adott körülményekhez igazítani a siker érdekében, amíg ezek a változtatások összhangban vannak a program szándékával és szellemiségével.
- A legtöbb oktatónak követni kell az előírt tantervet, azonban fontos megjegyezni, hogy az OVEP támogatja a különböző kultúrák eltérő értékeihez való alkalmazkodást.
- Az olimpizmus alapértékei – kiválóság, tisztelet és barátság – globális relevanciával rendelkeznek, és jelentős erővel és változtató képességgel bírnak a résztvevők életében.

A kötet figyelembe veszi, hogy az OVEP-ben résztvevő oktatók igen eltérő tapasztalatokkal és képességekkel rendelkeznek. Számos, a felsőoktatásban részt vevő oktató számára ismerős lesz nem egy pedagógiai stratégia. Más oktatók lehet, hogy nem rendelkeznek előképzettséggel, de a közösségükben elismerés övezi őket. Függetlenül az oktató tapasztalataitól, az OVEP tartalma és az ebben a kötetben javasolt oktatási stratégiák azzal a céllal készültek, hogy vezessék és segítsék mindazon oktatókat, akik az OVEP sikerén munkálkodnak.

HOGYAN LEHET AZ OVEP TARTALMÁT HASZNÁLNI?

- Már meglévő munkafolyamat mellett kiegészítő anyagként és feladatként.
- További munkák fejlesztésének ösztönzésére.
- Önmagában.

FORRÁSOK ÉS TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

- [Teaching Olympism in Schools: Olympic Education as a Focus on Values Education](#), Centre d'Études Olympiques, D. Binder, IOC-UAB (accessed August 2022).

1. FEJEZET

AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAM (OVEP) ELŐNYEI

Az Alapismeretek az Olimpiai Értékek Edukációs Programhoz kiadvány egy széleskörű oktatási forrás tele ötletekkel, történetekkel és feladatokkal, amelyek értékeket közvetítenek és inspirálják a fiatalokat. Nagy lehetőség rejlik benne azért, hogy megváltoztathatja az egyének és egész közösségek életét, reményt és lehetőséget adva azoknak, akik megfogadják az olimpizmus alapértékeit: kiválóság, tisztelet és barátság. Nelson Mandela, a Dél-Afrikai Köztársaság korábbi elnöke is felismerte a sportban rejlő erőt és lehetőséget:

„A sport képes ösztönözni, lelkesíteni és megváltoztatni a világot. Olyan erővel képes egyesíteni az embereket, mint semmi más. Olyan nyelven szólítja meg a fiatalokat, amit megértenek. A sport reményt teremt ott, ahol korábban csak elkeseredés volt. Nagyobb erővel tör át a faji korlátokat, mint bármilyen kormány. Megveti a diszkrimináció minden formáját.”

Nelson Mandela

Fontos hangsúlyozni, hogy az OVEP nem csupán egy sport program, ami a jövő generációkat hivatott motiválni. Thomas Bach, a NOB elnöke szerint:

„Az Egyesült Nemzetek Szervezete és a Nemzetközi Olimpiai Bizottság pontosan tudja, hogyan képes a sport orvosolni számos emberi és társadalmi szükségletet, az egészségügy, az elfogadás, a fenntartható fejlődés és a béke területén... Igen, a sport meg tudja változtatni a világot, de nem tudja ezt egyedül megtenni. Amikor a sportot az emberiség szolgálatába állítjuk, szükségünk van arra, hogy partnerséget alakítsunk ki a társadalom többi szereplőjével.”

Az OVEP együttműködik a partnerekkel; az iskolák, a közösségi központok, a vallási közösségek és a sportszervezetek mind a program működtetői.

MELYEK AZ OVEP ELŐNYEI?

Amikor az OVEP bevezetésre kerül, az számos holisztikus és gyakorlati előnyt jelent, nemcsak az egyén, hanem a család és a szélesebb közösség számára is. Az előnyöket hat kategóriába lehet sorolni:

- Egyéni
- Fizikai
- Viselkedésbeli
- Érzelmi
- Társadalmi
- Oktatási

EGYÉNI ELŐNYÖK

A tény, hogy egy sikeres sport program jelentősen tudja befolyásolni a sportoló értékrendjét, személyiségét és a fair play iránti attitűdjét, számtalan tanulmány bizonyítja. A tudásanyag és a feladatok nem csupán az olimpizmus alapvető értékeit fejlesztik – kiválóság, tisztelet és barátság – hanem olyan, az életben hasznos értékeket is, mint a kitartás, bátorság, magabiztosság, őszinteség, integritás és személyes felelősség. Az olimpiai játékok számtalan példát állítanak elének olyan sportolókról, akik felülemelkedtek a nehézségeken, hogy elérjék a céljukat. Olyan sportolók történeteit ismerhetjük meg, akik óriási bátorságról tettek tanúbizonyságot a versenyek során, mások megőrizték méltóságukat a csalódások ellenére is. Az OVEP számtalan ilyen példát mutat be, ezzel is inspirálva másokat arra, hogy kövessék a sportolók példáját. Az OVEP-ben való részvétel egyfajta keretet biztosít a résztvevőknek arra, hogy fejlesszék vezetői képességeiket, hogy aztán az OVEP során azt a gyakorlatban is hasznosítani tudják.

FIZIKAI ELŐNYÖK

Az OVEP-et nem egy passzív programként hozták létre, ahol a résztvevők csupán olvasnak és elmélkednek az értékeken alapuló oktatásról. A program arra bátorítja a résztvevőket, hogy legyenek fizikailag aktívak és mozogjanak rendszeresen, hogy egészségesebbek legyenek. Az Alapismeretek az Olimpiai Értékek Edukációs Programhoz kiadvány három olimpiai nevelési téma ismertetésére – az erőfeszítés öröme, a kiválóságra törekvés és a harmonikus test, szellem és lélek – olyan sportolókat említ példaként, akik különféle előnyöket szereztek a fizikailag aktív életmódból. A sportban való részvétel lehetővé teszi számukra, hogy jelentős fiziológiai előnyre tegyenek szert, ami által jobb lesz a teljesítményük. De ezek az előnyök nem csupán az élsportolók számára elérhetők, hanem mindenki számára, attól függően, hogy milyen gyakran edz (gyakorlás), mennyi ideig edz (időtartam), milyen fajta gyakorlatokat végez (típus) és a haladástól (mindig újra és újra kihívásokat állít maga elé). A sportoló által választott irányelvek a következő előnyökkel járhatnak: jelentősen javult keringés, jobb motorikus képességek, nagyobb izomerő, nagyobb hajlékonyság.

VISELKEDÉSBELI VÁLTOZÁS

Az OVEP-ben történő részvétel a viselkedésben is változásokat hozhat. Ez az értékeken alapuló nevelés növelheti a résztvevő aktív társas érintkezését, bátorítja a részvételt a közösségi tevékenységekben (önkéntesség, stb.) és növelni tudja az egymáshoz tartozás érzését. A sportban (vagy más, mozgást igénylő foglalkozásban) történő részvétel bátorításával, az OVEP védelmet nyújthat a negatív társadalmi hatások ellen, ami dohányzáshoz, túlzott alkoholfogyasztáshoz vagy egyéb káros viselkedésformákhoz vezethet.

ÉRZELMI ELŐNYÖK

Az egyik leggyakrabban említett ok, amiért a fiatal sportolók abbahagyják az aktív sportolást az az, hogy már nem jelent szórakozást számukra. Az OVEP nem csupán arról szól, hogy tudást ad és segít a diák képességeinek fejlesztésében, hanem arról is, hogy élményszerű módon mutatja be a sportot és az OVEP-et. Valamint azt is megmutatja, hogy miért érdemes a sportot hosszú távon folytatni és élvezni az általa nyújtott előnyöket. Az önbizalom erősödése, a stressz csökkentése és a depresszió elkerülése mind az OVEP előnyei lehetnek.

TÁRSADALMI ELŐNYÖK

Az olimpiai oktatásban résztvevők jelentősen növelhetik rugalmasságukat és társas képességeiket, ami a diákokra és közösségi életükre pozitív hatással lehet. Legyen az aktívabb állampolgári részvétel (a pozitív társas viselkedési normák és tradíciók tisztelete), vagy az ellentétek áthidalása, az OVEP képes jelentős hatást kifejteni ezeken a területeken. A béke és a megértés népszerűsítése az olimpizmus alapelvei (ami kifejezésre is kerül az olimpiai esküben, az olimpiai békében stb.). Az OVEP egyik feladata a béke, a megértés és az egyének és közösségek közötti társadalmi párbeszéd elősegítése.

Ezen kívül az OVEP segít a résztvevőknek a társadalmi megértés és elfogadás fontosságának előtérbe helyezésében; ez különösen előnyös azoknak a résztvevőknek, akik korábban kihívásokkal szembesültek ezen a téren.

OKTATÁSI ELŐNYÖK

Az OVEP úgy került kialakításra, hogy a diákokat kihívás elé állítsa és a tanulási élményüket gazdagítsa. Amikor megfelelő pedagógiai stratégiával kerül bevezetésre, a program fejleszteni tudja a résztvevők tanulmányi eredményét, a tanulási programokban való részvételt és számtalan egyéb előnnyel jár, köztük például jobb agyműködéssel és a tanulási képességek fejlődésével.

FORRÁSOK ÉS TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

- [Olympism: Ethics and Politics](#), Gresham College, J. Parry, 2012 (accessed August 2022).
- *Sport, Education and Social Policy: The state of the social sciences of sport*, G. Doll-Tepper, K. Koenen & R. Bailey, Routledge 2018.
- *Values and Norms in Sport: Critical Reflections on the Position and Meanings of Sport in Society*, J. Steenbergen, P. De Knop, A. Elling, Meyer & Meyer Sport (UK) Ltd, 2001.
- [Learning Ideas](#), Ministry of Education of New Zealand (accessed August 2022).

2. FEJEZET

A SIKERES TANULÁSI KÖRNYEZET MEGTEREMTÉSE

Az OVEP-ben résztvevő oktató hamar rá fog jönni a következő elemek fontosságára: tartalom, módszer, tanár-diák kapcsolat, a diákok igényeinek megértése, és az oktatási központban rejlő lehetőségek és kihívások felismerése.

TARTALOM

Az Alapismeretek az Olimpiai Értékek Edukációs Programhoz kiadvány első fejezete részletesen taglalja az olimpizmus elveit. Ezután kitér arra, hogy az alapértékek hogyan kapcsolódnak az oktatási témákhoz, majd példákat említ szerte a világból az olimpiai nevelés gyakorlatáról. Az Alapismeretek az OVEP-hez tartalma még hosszú évekig releváns marad és nem fog egyik napról a másikra elavulni. Minden egyes új olimpiai játék új és új hősokeket és anti-hősokeket ad a világnak. Olvashatunk történeteket sportolókról, akik felül tudtak kerekedni nehézségeiken, arra sarkallva bennünket, hogy újragondoljuk a fair play jelentését, jelentőségét a saját életünkben. Az újítások és új események ellenére az olimpizmus alapelvei nem változnak. Útmutatóként szolgálnak majd az oktatóknak, akik szeretnék bővíteni diákjaik ismereteit a sporttal és társadalommal kapcsolatos összetett kérdésekről.

„A tanulásra buzdítás általában nem magából a tartalomból ered, hanem abból, hogy az oktató megtanulta a tartalmat vonzóvá tenni.”

Carol Ann Tomlinson

PEDAGÓGIAI MÓDSZER

Az OVEP elismeri, hogy a sikeres oktatás számos módon megvalósulhat és tiszteletben tartja a különböző országok eltérő pedagógiai hagyományait. Ez az útmutató azt is elismeri, hogy az oktatók igen eltérő tapasztalatokkal és képességekkel rendelkeznek. Az oktatási stratégiák közül jónéhány a felsőoktatásban végzett oktató számára ismerős lesz. Más oktatók lehet, hogy nem rendelkeznek formális előképzettséggel, de a közösségükben elismerés övezi őket. Függetlenül az oktató tapasztalatától, státuszától és képzettségétől, a javasolt oktatási stratégiák ebben a kötetben arra törekednek, hogy minden diák számára pozitív tanulási környezetet teremtsenek.

Az teszi az OVEP-et vonzóvá a tanulók számára, hogy ötvözi az értékelés módjait, a feladattervezést és az újszerű oktatási módszereket. Azonban nem működik, ha szigorú szabályok szerint alkalmazzák.

A TANÁR-DIÁK KAPCSOLAT

Az oktatók jelentős hatással vannak diákjaik személyiségének fejlődésére. Az olimpiai sportolók gyakran említenek egy edzőt vagy mentort, aki nemcsak mozgásos képességeket fejlesztett, hanem olyan képességeket is, amelyekkel a közösségük hasznos tagjaivá váltak.

Amikor egy tanárnak pozitív és támogató kapcsolata van a diákjával, akkor a diák biztos támaszt talál benne, valamint tanára fel tudja őt készíteni az élet kihívásaira és irányt tud neki mutatni. A diák számára az oktatóhoz való tartozás érzése rendkívül nagy önbizalmat adhat és segíti a helyes önértékelést és reális énkép kialakulását. Az oktatónak különösen fontos feladata van abban, hogy minden tanuló számára elfogadható környezetet hozzon létre. Azonban, ha egy oktató ellenséges és elutasító a szakmai szerepében mint példakép, akkor sérülhet a diákok egészséges személyiségfejlődése. A sportolók, szülők és edzők (oktatók) számára magatartási kódex található az Alapismeretek az OVEP-hez kiadvány 4. fejezet B részében „A fair play elsajátítása” címmel.

„Minden egyén számára a sport egy lehetőség a belső fejlődésre.”

Pierre de Coubertin báró

A DIÁKOK IGÉNYEINEK MEGÉRTÉSE

Az OVEP egy teljesen új, nem megszokott program, aminek hatékonysága a jól átgondolt tervezésen és a gyakorlatiasságon, és nem az idealista kivitelezésen nyugszik. Így az oktatón, a diákon és a közösségi vezetőkön múlik annak eldöntése, hogy milyen oktatási témák és módok felelnek meg a legjobban a programban résztvevők igényeinek. Ugyancsak fontos megemlíteni, hogy az OVEP-ben való részvétel akkor sikeres – legyen a résztvevő diák, oktató vagy a szélesebb közösség tagja –, ha a program jó hangulatú környezetben zajlik. Úgy tervezték, hogy élményszerű is legyen.

Minden oktató tisztában van azzal, hogy diákjai rendkívül kíváncsiak. Minél több tudást szeretnének megszerezni és meg akarják érteni az összefüggéseket, keresik a kihívásokat. Hogy ezt biztosítani tudja, az oktatónak olyan programot kell összeállítania, ami a legtöbb diák érdeklődési körének megfelel. „Az ugyanazt mindenkinek” napjai leáldozóban vannak. A mai oktatók tisztában vannak azzal, hogy figyelembe kell venni a diákok ötleteit, véleményét, tanulási stílusát és érdeklődését egy oktatási program során. Az ebben a kötetben ismertett oktatási módszerek megmutatják, hogy a 21. századi tanulási képességek milyen plusz képességeket és tudást adnak a diákoknak, illetve – talán még fontosabb, – hogy milyen értékeket közvetítenek, amelyek felkészítik őket a gyorsan változó világra.

Az angol „education” (oktatás) kifejezés a latin „educare” szóból származik. Azt jelenti, hogy felnevelni, képezni. Az OVEP is arról szól, hogy fejlessze és építse az olimpizmus eszméit, és nem arról, hogy mereven, előírás-szerűen működjön.

AZ OKTATÁSI KÖZPONTOKBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK ÉS KIHÍVÁSOK

A kézikönyv hatékony használata nemcsak az oktató tapasztalatain és képességein múlik, hanem azon is, hogy mennyire igazodik az adott, egyedi körülményekhez. Egyes oktatási intézményeknek jelentős anyagi és infrastrukturális forrásai vannak, amelyek lehetővé teszik az OVEP széleskörű alkalmazását. Egyes oktatási intézmények talán korlátozottabb forrásokkal rendelkeznek, mint például nem megfelelő WiFi hozzáférés, vagy rosszul kialakított tanulási környezet. Nincs egyszerű megoldás arra, hogy a kevesebb oktatási forrással rendelkező helyszínek mit tegyenek. Az oktatók régóta próbálják a legtöbbet kihozni a korlátozott erőforrásokból, és megpróbálják a legjobbat nyújtani. Az OVEP céljainak elérését nem befolyásolják a gyenge minőségű eszközök, a tárgyi és anyagi feltételek hiánya, vagy az, ha több diák használ egy iskolapadot.

FORRÁSOK ÉS TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

- [Olympism Education: Teaching and learning Olympism in a New Zealand secondary physical education programme](#), S. Thorn, University of Canterbury, 2010 (accessed August 2022).

3. FEJEZET

AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAM (OVEP) ÉS A 21. SZÁZADI TANULÁSI KOMPETENCIÁK

Az oktatók és a diákok különböző módon használhatják az OVEP-et. Ezek az oktatási módok, ahogy az Alapismeretek az Olimpiai Értékek Edukációs Programhoz kiadvány 18. oldalán ismertetjük, lehetnek formális középiskolai oktatási programok – melyek közül néhány az olimpiai mozgalom keretein belül kerül megszervezésre – vagy az oktatási intézmények által kínált tantárgyakat integráló oktatás. A céljuk egy és ugyanaz: az OVEP-ben résztvevőknek egy színvonalas, értékeken alapuló élményt nyújtani, ami által az olimpizmus személyes jelentést kap az életükben és a közösségükben. Ez a fejezet egy oktatási keretet kínál, aminek a segítségével az oktatók a saját körülményeik alapján (az oktatási intézmény jellege, a rendelkezésre álló források stb.) tudják alakítani az OVEP-et. Először is hasznos lesz bemutatni ennek a hátterét.

„Az oktatás nem egy vödör megtöltése, hanem a tűz meggyújtása.”

William Butler Yeats

VÁLTOZÓ PARADIGMÁK AZ OKTATÁSBAN ÉS A TANULÁSBAN

Számtalan elmélet létezik a tanulással kapcsolatban, és számtalan oktatási stratégiát kidolgoztak már a tanulás elősegítésére. A hagyományos oktatási módszerek némelyike a diákokat az információ passzív befogadóinak tekinti. Ebben az esetben a diák által elérhető tudás határa az oktató tudásának mélysége és szemlélete, egyszerűen mondva „azt tanulok, amit ő tud.” Ez a megközelítés a tanár által nyújtott tartalomra koncentrál, és a tanár érdeklődését és értékítéletét tükrözi. Az oktatás ennél a módszernél úgy zajlik, hogy az előadások alatt a tanuló ül, figyel és jegyzetel; vagy a bemutató jellegű oktatás, ahol a diák nézi az oktató által bemutatott folyamatot, majd ugyanazt megismétli. Ebben a direkt oktatási módszertanban a tartalmat „készzen kapja” a diák, nem maga választ a saját érdeklődési köre alapján. **Az OVEP ilyenfajta oktatása korlátozott és nem ajánlott.**

Az OVEP akkor a leghatékonyabb, ha a résztvevők aktívan részt vesznek a tananyag feldolgozásában; és a 21. századi tanulási képességeiket felhasználva fedezik fel érdeklődési körüket, fogalmazzák meg kérdéseiket és felismeréseiket

21. SZÁZADI TANULÁSI KÉPESSÉGEK

Az oktatási paradigma, ami jelenleg újraformálja a tanulást és az oktatás módszertanát, az a 21. századi kompetencia. A minőségi oktatás – az oktatási intézményekben – napjainkban a tananyag minél személyesebbé tételén dolgozik úgy, hogy a programot minden diák egyéni érdeklődési köre és képességei szerint alakítja. Azok a fontos képességek, amelyek támogatják ezt a módszert és fontos alapképességeknek számítanak a diákok számára a későbbi munkahelyi életük során is, a következők:

- **Kreativitás (találékony gondolkodás)** – Fejleszteni a gondolkodási képességet és egyéni megoldást találni az összetett problémákra.
- **Problémamegoldás** – Elemezni a kihívásokat és azon dolgozni (általában csoportban), hogy ezekre megoldásokat találjunk.
- **Kritikai gondolkodás** – Olyan gondolkodási stratégiák használata, amelyek által megértjük az összetett problémákat és újszerű megoldásokat találunk rájuk.
- **Együttműködés** – Kooperációra, közös munkára való képesség fejlesztése.
- **Állampolgári tudatosság** – Jól kijönni másokkal és a közösség javát szolgálni.
- **Kommunikációs képesség** – Felismerni a kommunikáció fontosságát (és minél több típusát alkalmazni) és ezáltal fejleszteni a diákok személyiségét és a kultúráját.
- **Önfejlesztő tanulóvá válás** – A diákokat bátorítani kell arra, hogy felelősséget vállaljanak a saját tanulásukért (ahelyett, hogy a felelősség terhére a tanárra helyeznék).

Természetesen ezek a képességek csak akkor tudnak megfelelően fejlődni, ha a diák aktívan részt vesz a tanulási folyamatban. Ez a tanulóközpontú hozzáállás szemben áll a korábbi tanárközpontú módszertannal. Napjainkban a diákok is fontos információforrások; felhasználják tapasztalataikat, így saját érdeklődésük alapján tervezhetik meg tanulási tartalmaikat.

FORRÁSOK ÉS TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

- [Online Educational Resources](#), The Olympic Museum, IOC.
- [Battelle for kids, Partnership for 21st Century Learning](#), website (accessed August 2022).
- [UNESCO](#), United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, website.
- [Sportanddev](#), website, (accessed August 2022).
- [Olympic values and symbols kit](#), web page, International Olympic Committee (IOC), The Olympic Museum (TOM).

4. FEJEZET

AZ OKTATÁSI ÉS A TANULÁSI CIKLUS

Ez a rész egy vázlatot ad arról, amit az OVEP alkalmazása során az oktatók használhatnak. Különböző oktatási módszereket ismerhetnek meg, amelyek a 21. századi képességek segítségével támogatják az OVEP alkalmazását.

Az oktatási és tanulási ciklus három fő elemből áll:

- Értékelés
- Tervezés
- Oktatás

„A cél tervezés nélkül pusztán kívánság.”

Antoine de Saint-Exupéry

ELŐZETES ÉRTÉKELÉS

Egy jó oktató nem csupán beszél a diákok közé és tanítani kezd. Ezzel a hozzáállással az oktató maximum néhány tanuló érdeklődését kelti fel és ez a legtöbb, amiben reménykedhet. A diákok többet várnak és többet érdekelnek. Az oktatási és tanulási ciklus egy olyan struktúrát kínál az oktató számára, aminek a segítségével mindenki számára hasznos órákat és feladatokat tud tervezni. Az előzetes értékelés azért lényeges, mert segít megérteni a diákok tanulási stílusát. Az előzetes értékelést két szempont mentén érdemes elvégezni: az oktató és a tanulók szemszögéből. Az oktató a következő kérdésekkel/adatok gyűjtésével segítheti az előzetes értékelést:

- Milyen a diákok kora/neme/kulturális összetétele?
- Milyen információ áll rendelkezésre? Beszéljen a korábbi oktatókkal, hogyan tanulnak, hogyan tudnak együttműködni a diákok, milyen nehézségeik voltak stb.
- Olvassa el a diákok visszajelzéseit a korábbi foglalkozásokról, valamint tekintse át a diákok néhány korábbi munkáját.
- Milyen oktatási módszerek inspirálták a diákokat arra, hogy még keményebben dolgozzanak?
- Milyen módon gazdagította az előző oktató a programot és hogyan alkalmazkodott a különböző képességű diákokhoz?
- Melyek az erősségeik/gyengeségeik az egyes diákoknak?
- Szükség van további munkára ahhoz, hogy jobbak legyenek, vagy már készen állnak arra, hogy továbblépjenek, és bonyolultabb témákat dolgozzanak fel?
- A diákokra vonatkoztatva a következő kérdéseket tehetjük fel az előzetes adatgyűjtés/értékelés során:
 - Az OVEP mely területei iránt érdeklődnek?
 - Mi az, amit már tudnak?
 - Mit szeretnének még tudni?
 - Milyen sportot szeretnének kipróbálni?
 - Milyen módon szeretnék bemutatni a tanultakat (dráma, írott munka, képzőművészet, stb.)?

Ezek az ismeretek segítik az oktatót a döntések meghozatalában az oktatási és tanulási folyamat következő eleménél, a tervezésnél.

TERVEZÉS

A megfelelő tartalom kiválasztása és a hatékony OVEP alapján tartott foglalkozás megtervezése szempontjából hasznos lehet a „segítő tervezés elve” (Understanding by Design = UBD). Ebben az esetben az oktató először átgondolja, hogy milyen képességekkel, tudással és tapasztalattal rendelkezzenek majd a diákok a kurzus végére. Az elvárt eredményből való kiindulás segít az oktatónak a megfelelő oktatási stratégiát kiválasztani, illetve azt, hogy mit, mikor és hogyan alkalmazzon.

Mint egy sportoló esetében, aki az olimpiai csúcsteljesítményre készül, az OVEP is akkor a leghatékonyabb, ha konkrét célok kerülnek kitűzésre. Ezek a célok széles skálán mozoghatnak a rövidtávútól – egy adott tanóra célja – a középtávún át – a diákok felfedezik az OVEP témáit – a hosszútávúig – az OVEP olyan módon való bevezetése, hogy a diákok életében folyamatosan jelen legyenek az olimpiai értékek. Az oktatók a rövid- és középtávú célokkal kezdenek, és felméri a kurzus hatékonyságát és népszerűségét a diákok körében.

Egy program vagy feladat menetének megtervezése (például egy olimpiai témájú hét a heti vagy havi egy órával szemben) nagyon fontos, mert így azokat az oktató egyéb oktatási kötelezettségeivel összekapcsolva tudja átadni a diákoknak.

A felkészült oktató felismeri, hogy a diákoknak jelentősen különbözik a tanulási stílusa, érdeklődése és személyes preferenciája, és az, ahogyan beszámol a tudásáról. A tanár a felkészülés során tiszteletben tartja ezeket a különbségeket. Az oktatónak a következőket érdemes figyelembe vennie:

- Alkalmazkodás – Hogyan tanítsa a tanár ugyanazt a tartalmat és érje el ugyanazt az elvárt eredményt a diákok különböző képességeit figyelembe véve? Az oktató megváltoztathatja a tanulási környezetet vagy különböző oktatási eszközöket alkalmazva taníthatja ugyanazt mindenki számára.
- Átalakítás – Hogyan változtassuk meg a programot, hogy a tanuló valóban képes legyen elsajátítani a tananyagot? Van valamilyen speciális eszköz, módszer vagy konkrét oktatási stratégia, ami szükséges a diákok számára? Milyen oktatási környezet felel meg legjobban a tanuláshoz? Például: Melyik eredményez hatékonyabb tanulást, a szabadtéri gyakorlati oktatás vagy inkább a kiscsoportos viták?

Az előzetes értékelés adatai (hogyan tanulnak a diákok) és a tervezési szakasz (mit fognak nekik tanítani) az oktatót egy meghatározott stratégia felé tereli. A következő rész néhány ilyen oktatási módszert fog érinteni – bár a lista semmiképpen sem teljes, hiszen a pedagógia régióként, kultúránként és tradíciók szerint változik.

Mielőtt tanulmányozni kezdenénk ezeket a módszereket, fontos azt kiemelni, hogy egyik stratégia sem tud hatékonyan működni, ha véletlenszerűen és rendszertelenül alkalmazzuk. Az oktató hatékonysága jelentősen növekszik, ha az oktatás jól felépített, de rugalmas, hogy minden tanuló számára megfelelő legyen.

A KORÁBBAN TANULTAK ÉRTÉKELÉSE

Az oktató kezdheti úgy az órát, hogy felméri: megértették-e a tanulók a korábban tanultakat. Természetesen ezt a részt át lehet ugrani, ha mindenkinek új az anyag. Egyre népszerűbb módszer a „fordított osztályterem”. Ennél a módszernél a tanulók előre megkapják az óra anyagát. Amikor megérkeznek a tanterembe, megbeszélik a tartalmat, feladatokat kapnak, amelyek elmélyítik a tudásukat, tesztek írnak, vagy segítséget kapnak a nehezebb témáknál.

AZ ÚJ TARTALOM BEMUTATÁSA

Az oktató az előzetes felmérés adatait felhasználva olyan módon mutatja be a képességeket és tartalmat, ami az összes diák tanulási stílusát és érdeklődését figyelembe veszi. Napjaink oktatási stratégiái háttérbe szorítják az oktató, mint előadó szerepét, és több lehetőséget biztosítanak a diákoknak arra, hogy megosszák tudásukat és tapasztalataikat. A diákokat bátorítani kell arra, hogy vezető szerepet vállaljanak, ezzel is tovább növelve a tudásukat és segítve a többiek fejlődését.

TÁMOGATOTT GYAKORLÁS

Az oktató a tanulást segítő személy. Ebben a szerepben a diákat az oktató segíti abban, hogy elmélyítse és bővítse a tudását. Az oktató tehet javaslatokat, de a tanuló megtanulja „birtokolni” a tanultakat ahelyett, hogy memorizálnia kellene a tanár által mondottakat, vagy amiről a tanár úgy gondolja, hogy fontos.

VISSZACSATOLÁS

A „GROW” modellt (amit Sir John Whitmore fejlesztett ki) gyakran használjuk a visszacsatolás elemeinek bemutatásakor.

- Cél (Goal)**
 Az oktató azzal kezdi, hogy megkérdezi a diákat: „Mi ennek a feladatnak a célja? Elérted azt? Milyen problémák merültek fel a munka során?” A cél az, hogy a diák fejlessze az önreflexió képességét.
- Valóság (Reality)**
 Sokszor előfordul, hogy a diákok nem megfelelően értékelik a munkájukat (ezért van szükség visszajelzésre). Ennél a pontnál az oktató megosztja a diákkal azt, ami szerint megfelelő volt a munkájában, majd javaslatokat tesz arra, hogyan lehetne a gyengébb területeket fejleszteni. Fontos megjegyezni, hogy az oktató olyan pozitív mondatai, mint „Hibátlan munka!” vagy „Jól csináltad!” nem túl jó visszajelzés a diák számára. Az ilyen mondatok – bár jó szándékúak – nem mutatják meg a diáknak azt, hogy mely területeken kell még fejlődni.
- Lehetőségek (Options)**
 Az oktató gondolkodásra készíti a diákat olyan kérdésekkel, mint: „Mit lehetett volna másképp csinálni? Milyen más lehetőségek vannak, hogy még jobb legyen?”
- Továbbhaladás (Will or Way Forward)**
 Ennél a pontnál a diáknak el kell gondolkodnia azon, hogyan haladjon tovább. A diák végiggondolja az addigi munkáját, majd segítséggel, vagy saját maga meghatározza azokat a területeket, amelyeket fejleszteni szükséges.

ÖNÁLLÓ GYAKORLÁS

Az oktató arra bátorítja a diákokat, hogy gyakoroljanak és fejlesszék a tudásukat az oktatási helyszínen és az oktatás helyszínén kívül is.

PÉLDÁK AZ ÉRTÉKELÉSRE

TELJESÍTMÉNY ALAPÚ ÉRTÉKELÉS

A diákok bemutatják munkájukat, majd visszajelzést kapnak az oktatótól, szülőktől, osztálytársaktól stb. A bemutatás lehet színdarab, dal, vers stb.; a visszajelzés lehet írásbeli vagy szóbeli.

VIZSGA ALAPÚ ÉRTÉKELÉS

Az oktató saját maga által összeállított tesztek (felmérőket), kvizeket, záróvizsgákat, vagy mások (osztálytársak) által készített tesztek használatára, hogy felmérje a tanulók tudását.

ÖNÉRTÉKELÉS

A diákok saját maguk értékelik munkájukat. Figyelembe veszik az eredeti célokat, összehasonlítják, hogy munkájuk ezt mennyiben teljesítette. Ez az értékelés lehet írásban rögzített interjú vagy monológ. A portfólió bemutatása – különösen digitálisan – egyre népszerűbbé válik.

TÁRS ÉRTÉKELÉS

A diákok visszajelzést kérnek a társaiktól. Az egyik stratégia a „három csillag és egy kívánság”. Ez azt jelenti, hogy az értékelő mond három pozitív dolgot a másik munkájáról, majd hozzátesz egy építő jellegű „kívánságot”, egy megjegyzést.

KONFERENCIA ALAPÚ ÉRTÉKELÉS

Az oktató konferenciát szervez a diákoknak, ahol a tanulók megvitatják és visszajelzést kapnak a munkájukról. Ezt néha „diákok vezette konferenciának” is hívják, és jelentősen segít a diákoknak abban, hogy büszkékké legyenek a munkájukra, és jó kapcsolatot alakítsanak ki azzal, aki értékeli őket.

KRITÉRIUM ALAPÚ ÉRTÉKELÉS

Az oktató rubrikákat hoz létre, ahol egy számhoz bizonyos elvárások tartoznak. Ez alapján a diákok saját magukat tudják értékelni, és információt kapnak arról, hogy mely területeken kell fejleszteni magukat.

UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉS

A tanulási és oktatási ciklus utolsó része az utólagos értékelés, de fontos megjegyezni, hogy a folyamat során bármikor lehet értékelést csinálni, nem csupán a legvégén. Számatalan módszer áll az oktató rendelkezésére, hogy felmérje a diákok tudását és biztosítsa, hogy az értékelés a „fejlődés módszere és ne a hibák kiemelése legyen” (Tomlinson, 1999, 10. o.).

ÉS A CIKLUS FOLYTATÓDIK

Az oktató az értékelés során szerzett adatokat felhasználja a következő óra vagy kurzus tervezéséhez, és mindezt úgy teszi, hogy tudatában van annak, hogy a tananyag olyan módon kerül kiválasztásra és ismertetésre, hogy az kihívást jelentsen a diákoknak, de ugyanakkor tiszteletben tartsa az egyéni igényeket.

ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS, A FIZIKAILAG AKTÍV OVEP KIÉRTÉKELÉSE

Az értékelés feldolgozásának célja, hogy segítse az oktató döntéseit és cselekedeteit annak érdekében, hogy optimális támogatást tudjon nyújtani a fiatalok tanulási tapasztalatszerzésének folyamatában. Az ellenőrzés több értékelés elemzéséből áll azért, hogy meg lehessen határozni, mit szükséges fejleszteni, illetve, hogy mi a program erőssége, amit érdemes megtartani. A kiértékelés a program zárásaként történik, mely során meg kell határozni a program hatékonyságát és a fejlesztendő területeket; valamint meg kell állapítani, hogy az oktató mennyire volt eredményes.

A programterv segít a program megvalósításában és a korábban gyűjtött adatokon alapszik. Amikor a program zajlik, elképzelhető, hogy előre nem látott események történnek, melyek nehezé teszik az eredeti program kivitelezését. Például a diákok aránya túl nagy volt a tanárokhöz képest, és ezért nem sikerült az eredeti célokat elérni. Az oktató az alapján eszközöl változtatásokat, hogy figyelembe veszi a résztvevők igényeit és eléri a program eredeti célját azáltal, hogy további oktatókat von be a programba és/vagy a feladatok során a diákokat kisebb csoportokra osztja egy vezető diák kijelölésével.

ÉRTÉKELÉS ÉS ELLENŐRZÉS

Az értékelés során azért gyűjtik az adatokat, hogy kijelöljék a jövőbeni feladatokat.

Az oktató felméri, hogy a résztvevők elsajátították-e a program főbb tartalmát, megvizsgálja, hogy a diákoknak mit kell ismételniük vagy másképpen tanítani nekik és mi az, amit teljesen sikerült elsajátítaniuk. Az értékelés lehet formális (a résztvevők által írásban adott válaszok), vagy informális (megfigyelés, szóbeli válaszok). Lehet folyamatosan végezni a kurzus alatt, vagy csupán a kurzus végén.

ÉRTÉKELÉS

Példák az értékelés különböző fajtáira

- Belépőkártya – Tegyük fel egy kérdést a diákoknak az óra kezdetén, a tanterembe lépéskor.
- Kilépőkártya – Tegyük fel egy kérdést a diákoknak az óra végén.
- Párok alkotása és tudásmegosztás – A diákok párt választanak maguknak és megosztják egymással a válaszokat az oktató által feltett kérdésre arról, hogy mit tanultak a program során addig az időpontig. Az oktató körbejár a teremben, és a résztvevőket hallgatva eldönti, hogy megértették-e a tananyagot vagy nem.
- Megfigyelés – Az oktató megfigyeli a résztvevők képességeit és viselkedését, és eldönti, hogy történt-e előrelépés a program céljának elérése érdekében. A megfigyelés eredményei alapján az oktató további módosításokat javasolhat, amik segítik a diákok fejlődését

ELLENŐRZÉS

Az ellenőrzés akkor történik, amikor az oktató nem oktat, hanem arra szán időt, hogy elemezze az értékelés eredményeit és eldöntse, hogy milyen területek működnek jól és hol szükséges változtatni.

Az ellenőrzés céljai:

- Hozzáigazítani az OVEP mozgásos tevékenységeit az optimális célok eléréséhez. Például, ha a résztvevők nem eléggé motiváltak, akkor az ellenőrzés arról tájékoztatja az oktatókat, hogy más módszert szükséges választaniuk.
- Tájékoztatni az oktatók képzésében résztvevő kollégákat az OVEP mozgásos tevékenységeivel kapcsolatos változásokról. Például, öt alkalom nem volt elegendő elérni a kívánt célt, tehát a jövőbeni programokat nagyobb órászámmal kell tervezni.
- Az oktatók munkáját abból a szempontból is érdemes ellenőrizni, hogy milyen mértékben sikerült megvalósítaniuk a program elején kitűzött célokat. Például, ha az oktatóknak az OVEP megértése volt a célja, de a program során kevés szó esett erről, akkor nem fognak teljesülni a célok. Ez segíteni fog neki és másoknak is, hogy felismerjék a program gyenge pontjait és fejlesszék azt.

Alább a hagyományos és a konstruktív pedagógiai gyakorlatra látunk példákat. Az OVEP mozgásos tevékenységeinek értékelését konstruktív elvek alapján végezzük.

HAGYOMÁNYOS ÉRTÉKELÉSI GYAKORLAT

A képességek felmérése különálló játékok, táncok vagy feladatok segítségével.

A formális értékelés, például egy írásbeli dolgozat, nagyon sok időt emészt fel és elveszi az időt a fizikai aktivitástól.

Az értékelés írásban készül és egyéni.

A memorizált tudás értékelése, avagy mit tud a tanuló vagy mit ismer fel.

Olyan feladatokat adunk, ami lehetőséget ad a diákoknak a gyakorlásra.

KONSTRUKTÍV ÉRTÉKELÉSI GYAKORLAT

A képességek értékelése valós feladatok közben, mint pl. kiscsoportos játékok, tánc- vagy gimnasztikai bemutatók.

Az értékelés sokszor informális és folyamatosan történik valós környezetben, ezáltal a résztvevőknek azonnal konkrét visszajelzés adható.

Az értékelés lehet írott és egyéni munka, de lehet megfigyelés, megbeszélés és csoportos kérdések és válaszok is.

Értékeli, hogy hogyan használták az információkat és azok hogyan alkalmazhatók később.

Olyan feladatot adunk, amin egyszerre csak néhány tanuló tud gyakorolni, és az idő többi részében ők majd megfigyelők lesznek.

KIÉRTÉKELÉS

Ahhoz, hogy meg tudjuk határozni az OVEP mozgásos feladatainak hatékonyságát, a kiértékelés során meg kell állapítani, hogy a fiatalok:

- több lehetőséget kaptak-e mozgásban gazdag tevékenységben részt venni, mint a program előtt;
- megfelelően értik-e az öt olimpiai neveléssel kapcsolatos témát; és

- értik-e, hogyan kell azokat alkalmazni; vagy ha már alkalmazzák, hogyan integrálják az öt olimpiai nevelési témát az életükbe, akár a programon belül, akár azon kívül.

Mielőtt megtervezné a program kiértékelési menetét, érdemes figyelembe venni az alábbi táblázat „Tegyük” és „Ne tegyük” oszlopait a kiértékelés során.

TEGYÜK	NE TEGYÜK
Végezzük el a program kiértékelését, hogy megtudjuk, sikerült-e elérni a kitűzött célokat.	Ne használjuk az értékelést csak azért, hogy jó színben tüntessük fel a programot.
Használjuk fel a program kiértékelésének eredményeit a szükséges változtatásokhoz.	Ne használjuk az eredményeket személyesen magunkra, és ne érezzük azt, hogy a programnak nincs jövője, ha nem érte el a kívánt eredményt.
Használjuk a program kiértékelésének módjait az Ifjúság Fejlesztése Program (Positive Youth Development = PYD) területén, és vegyük figyelembe ezeket a lépéseket az OVEP mozgásos feladatai során. Az Alapismeretek az OVEP-hez kiadványban lesznek példák erre.	Ne használjuk a kiértékelést egy kapkodva összeállított értékelésre anélkül, hogy kikértük volna mások véleményét.
Biztosítsuk az egész csoport számára a kiértékelést és ehhez akár szükséges változtatásokat is eszközöljünk (például a kiértékelő lapok lefordítása, ha szükséges).	Ne válasszunk elfogultan kiértékelőket, hogy biztosítsuk az elvárt eredményt.
Használjuk fel a program kiértékelését, hogy forrásokat és/vagy támogató partnereket szerezzünk.	Ne hagyjuk figyelmen kívül a negatív vagy kritikus visszajelzéseket az eredmények értékelésekor. Az alkotók tudni szeretnék, hogyan lehet a programot fejleszteni, hogy mivel lehet jobbá tenni
Lehetőség szerint többféle forrást használjunk a kiértékelésre, ami lehet a résztvevők visszajelzése/reakciója, az oktató megfigyelése, vagy a résztvevők által kitöltött kérdőívek, visszajelzési űrlapok, értékelések.	Ne csak számokra épülő adatokat gyűjtsünk (kvantitatív adatok). A résztvevők szavai, tapasztalatai, anekdoták és történetek (kvalitatív adatok) igen hasznosak lehetnek a jövőbeni szponzorok és támogatók szempontjából.
Ha megfigyelési eszközöket használunk, akkor legyen egy rész, ahol a megfigyelő megjegyzéseket tehet.	Ne gyűjtsünk adatokat anélkül, hogy a résztvevők hátterét és a programban való részvételének körülményeit ismernénk. Bár az adatokat név nélkül kell gyűjteni az anonimitás miatt, más adatokat lehet és fontos gyűjteni (mint pl. életkor, hányszor vett részt a programban, anyanyelv – ha eltér attól, amin az OVEP folyt).
Mondjuk el a résztvevőknek, hogy mire fogjuk használni az eredményeket.	Ne hozzuk nyilvánosságra a résztvevők nevét az engedélyük nélkül.
Osszuk meg a kiértékelés eredményét a résztvevőkkel.	Ne tartsuk meg az eredményt saját magunknak.

5. FEJEZET

OKTATÁSI MÓDSZEREK, AMELYEK SEGÍTIK AZ OLIMPIAI ÉRTÉKEK EDUKÁCIÓS PROGRAM GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSÁT

Mint minden más tudományterület, a neveléstudomány is számos specifikus szakkifejezéssel és szakzsargonnal rendelkezik. Vannak közöttük olyanok, amiket könnyű megérteni, mint pl. a „tanulási cél” vagy a „vitacsoport”. De vannak olyanok, mint a „megkülönböztetés”, az „állványozás” vagy a „tömörítés”, amelyek elsősorban nem egyértelműek. Az oktató egyik feladata, hogy anélkül alkalmazza a megfelelő módszert és népszerűsítse az OVEP-et, hogy bonyolult szakkifejezésekre hagyatkozzon. A gyakorlatiasság a leghatékonyabb, alapja az egyszerű nyelv – az oktatásnak nem kell bonyolultnak lennie ahhoz, hogy hatékony legyen! Ebben a részben olyan pedagógiai módszereket ismertetünk, amelyek a 21. századi tanulási kompetenciákkal, illetve meglévő tudásra épülő és tanulást támogató módszerekkel segítik az OVEP megvalósítását.

OKTATÁSI MÓDSZEREK, 21. SZÁZADI TANULÁSI KÉPESSÉGEK ÉS AZ OVEP

KREATIVITÁS

Az új ötletek és megoldások megtalálása fontos képesség, ami beépül az OVEP-be.

A következő módszereket lehet használni:

- Irányított vagy nyílt végű vizsgálat – Ez lehet egyéni vagy csoportos folyamat, ami arra bátorítja a diákokat, hogy önállóan legyenek a tudás feltárásában és értelmezésében. Ennek több módja is lehet:
- Irányított végű vizsgálat – A tanár feltesz egy kérdést, ezután a diákok kiválasztják a kutatás módszerét és beszámolnak az eredményről.
- Nyílt végű vizsgálat – A diákok saját maguk választják ki a kérdést, a kutatás módját és az eredményeik bemutatásának formáját.
- Gondolkodás-kapcsolódás-kihívás-kifejezés – Az oktató irányítása mellett a diákok körbejárnak egy problémát, közben összefüggéseket fedeznek fel, új gondolatokra találnak, amelyeket új ismereteik birtokában kifejeznek.
- Dramatizálás – A dramatizálás egy hatékony módja a gondolatébresztésnek, ötletek megosztásának és egy korábbi kérdés új megvilágításba helyezésének. A drámapedagógiát gyakran használjuk az OVEP alkalmazása során, amikor életre keltjük az olimpizmus egyes témáit és így a diákok játékos formában azonosulhatnak a különböző témákkal.
- Szerepjáték – A diákok különböző személyekről olvasnak egy adott olimpiai történetben, majd előadják az olvasottakat. Feltehetnek és megvitathatnak kérdéseket is.
- Kritikai gondolkodás – Egyetlen képesség helyett a kritikai gondolkodás a gondolati műveletek összetett folyamatából áll: információ elemzése, személyes tudás feldolgozása és véleményformálás az új információról. Ez fontos képesség az OVEP-ben, mert segíti a diákok gondolkodását, ahelyett, hogy az információt készen kapnák az oktatótól.
- Metakogníció – Ez egy olyan technika, amely során a diákokat arra bátorítják, hogy elemezzék a gondolkodásmenetüket: Mit árul el a gondolkodási folyamatuk? A gondolkodásuk sablonos vagy elemző? Újabb kérdésekhez vezet a jobb megértés érdekében? A módszer alkalmazása iskoláskorú gyermekek számára ajánlott és nem azok számára, akik még csak „egymás utáni következtetés” alapján tudnak gondolkodni (pl.: kisgyermek).

PROBLÉMAMEGOLDÁS

Ha azt szeretnénk, hogy a diákoknak önálló ötletei legyenek az értékeken alapuló oktatással kapcsolatban, olyan képességeket érdemes velük megismertetni, melyek fejlesztik gondolkodásukat. A képesség, hogy megoldjunk problémákat és ennek társ képessége, a kritikai gondolkodás segít ebben.

- Körhinta-módszer – A módszer alkalmazásával egy ötletelő foglalkoztatási forma valósul meg. Az oktató feltesz egy kérdést – amelynek lehet több része is – és azt leírja több papírra, majd felragasztja a falra. A diákok papírról papírra járnak. Végiggondolják a feltett kérdéseket, leírják a válaszaikat, majd folytatják a következő papírral. Végül a papírokat leveszik, és a válaszokat összegzik. A körhinta-módszer feleleveníti a diákok korábbi ismereteit, illetve új kérdések feltevésére sarkallja őket, lehetővé téve, hogy a kevésbé magabiztos és hangadó tanulók is hozzájáruljanak ötleteikkel az eredményhez.
- Kirakós-tanulás – Ez esetben a diákokat csoportokra osztjuk, hogy különböző témákat tanulmányozzanak. Ezután összegyűlnek, megosztják a gondolataikat és közös megoldást keresnek. Ez fontos módszer az együttműködés elősegítésére. Ha a kirakós egy darabja nem megfelelő (például az egyik diák uralja a többit) – mint egy kirakós játékban – az egész nem fog működni. Minden darabnak a helyére kell kerülnie.
- Visszafelé dolgozás – Ez egy sajátos oktatási módszer, amely során a diákok a feladat végeredményére koncentrálnak, majd kezdik meg a munkát. A diákoknak ezután kell meghatározni az eredményhez vezető lépéseket.
- Strukturált vizsgálat – A tanár felvet egy témát előre meghatározott pedagógiai céllal. Ennek a módszernek a lényege, hogy fejlessze a tanulók elemző és önelemző/reflektív gondolkodását.

KRITIKAI GONDOLKODÁS

Az oktatási módszerek, amelyek segítik a kritikai gondolkodás fejlesztését a metakogníció, a körhinta-módszer, a kirakós tanulás, a visszafelé dolgozás és a strukturált vizsgálat, valamint:

- Kérdés-felelet – Ez a módszer a tapasztalt oktató képességeire épít, hogy olyan kérdéseket tegyen fel a diákoknak, amelyekkel felméri meglévő tudásukat, majd a válaszok alapján további kérdéseket tesz fel nekik. Ez a megközelítés lehetőséget biztosít a diákoknak arra, hogy feltételezéseket és érveket fogalmazzanak meg, amelyeket a tanár aztán újabb kérdésekkel tesztelhet.
- Vitafórum – Egy moderátort (egy diákot vagy tanárt) kiválasztanak, hogy kérdéseket tegyen fel egy csoportnak (diákoknak vagy szakembereknek). A résztvevők válaszadásának módja különböző lehet. A moderátor felvethet egy témát egy konkrét résztvevőnek vagy mindenkinek. Egy előre meghatározott válaszidő után (megszakítás nélkül) a többi résztvevő reagálhat a felvetésre.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Ez a folyamat azzal segíti a tanulást, hogy mások képességeit, tudását és tapasztalatait bevonja a tanulási folyamatba. Az OVEP számtalan együttműködésre épülő oktatási és tanulási módszert alkalmaz.

- Kölcsönös megosztás** – A diákok körben ülnek és kapnak egy problémát, hogy azon dolgozzanak. A körben mindenki a problémával foglalkozik, amely általában nyílt végű, sok kérdést felvető probléma. Valaki leírja minden egyes résztvevő ötletét, majd összegzik az elhangzottakat és a válaszok alapján folytatják a beszélgetést.
- Kerekasztal** – A módszer alkalmazása során az oktató leír egy kérdést (vagy kérdéseket) egy papírra. A diákok leírják válaszaikat/megjegyzéseiket, majd a csoport következő tagjának átadják a papírt. Ez a módszer hasznos az ötletek összegyűjtése során, de arra is szolgál, hogy az oktató tájékozódjon a diákok tudásának-, vagy megértésének szintjéről.
- Vitafórum** – Kiválasztanak egy moderátort (egy diákot vagy tanárt), hogy kérdéseket tegyen fel egy csoportnak (diákoknak vagy szakembereknek). A résztvevők válaszadásának módja különböző lehet. A moderátor felvethet egy témát egy konkrét résztvevőnek vagy mindenkinek. Egy előre meghatározott válaszidő után (megszakítás nélkül) a többi résztvevő reagálhat a felvetésre.
- Egymástól való tanulás** – A kutatások újra és újra bizonyították, hogy ha a diákok egymást tanítják, az elősegíti a tanulási folyamat sikerét mind a diák, mind a tanár számára. Ez különösen fontos azoknak a diákoknak, akiknek nehézséget okoz a tananyag. Azzal, hogy egy osztálytárs segít nekik a tanulásban, mind a tananyaghoz, mind az osztálytárshoz másképpen viszonyulnak majd.

ÁLLAMPOLGÁRI TUDATOSSÁG

- A vezetői képességek fejlesztése és a társadalmi szolgálat (önkéntesség) segíti az OVEP értékeinek elmélyítését.
- A példaképek – akár diák, akár oktató – fontos megerősítő szerepet játszanak ezekben a képességekben.

KOMMUNIKÁCIÓS KÉPESSÉGEK

Az OVEP az olimpiai értékeket számos csatornán keresztül közvetítheti. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) számtalan modern lehetőséget biztosítanak a tanulásra, üzenetváltásra, együttműködésre, problémamegoldásra és tartalom létrehozására. A fiatalok a következő online felületeket használják széles körben: Facebook, blogok, vlogok, Prezi és PowerPoint.

- Blogok** – Azok a diákok, akik internet hozzáféréssel rendelkeznek, írhatnak az OVEP foglalkozások során szerzett tapasztalataikról, majd feltölthetik az internetre. A blog olyan, mint egy napló, és bármilyen stílusban megírható, ami a célnak megfelel. Az író választhat, hogy mi a célja az írással: szeretne meggyőzni valakit, szeretné a véleményét kifejezni vagy más sikere előtt tisztelni. Bármelyik lehet ezek közül. Egyes blogokat egy meghatározott követő közönség számára írnak, másokat pusztán a személyes vélemény kifejezésére. Számos bloggal kapcsolatos információ található az interneten, ami a keresőkben könnyen fellelhető.

Nem biztos, hogy minden diák számára rendelkezésre állnak ezek az eszközök, nem mindenki rendelkezik internet kapcsolattal, ezért a hagyományos kommunikációs eszközök is hasznosak lehetnek:

- Napló** – A diákokat bátorítani kell arra, hogy az OVEP-ben való részvétel során vezessenek naplót. Ezzel megörökítik gondolataikat és alakíthatják a témával kapcsolatos véleményüket. Ezek a diák személyiség-fejlődésének hasznos dokumentumai lehetnek.
- Reflektív napló** – Ez arra szolgál, hogy a diákok leírják gondolataikat. Például: az oktató felteszi a kérdést: Meg tudja változtatni az OVEP egy diák személyiségét? Mivel a diákok részt vesznek az OVEP-ben, a naplóban válaszolnak majd a kérdésre.
- Irodalmi körök** – Ez egy kiváló módja annak, hogy összegyűjtsük a diákok ötleteit az OVEP során. A diákokat csoportokba osztjuk (vagy saját maguk választanak csoporttagokat). Kapnak egy szöveget, amit elolvasnak, majd megvitatnak. Utána az egész csoportnak visszajeleznak az elhangzottakról. Ez a módszer alkalmazható könyvek vagy rövidebb írások tanulmányozására.

ÖNÁLLÓAN IRÁNYÍTOTT TANULÁS

- Projekt alapú tanulás (Project-based learning)** – A diákokat bátorítani kell arra, hogy válasszanak egy kérdéskört, ami segíti majd őket a projekt teljes időtartama alatt. Az OVEP és a PBL jó párosítás, mert így a diákok kiválaszthatnak egy vagy több nevelési témát és aztán azt az érdeklődésük szerint alakíthatják. A PBL lehetővé teszi, hogy elképzelésük szerint mutassák be, amit tanultak. A diákok körbejárják elgondolásaikat ebben a kérdésben, majd kiválasztják a módját, hogy hogyan szeretnék kifejezni azt, amit tanultak. Ennek nem kell egy gyors folyamatnak lennie, hanem hetekig, akár hónapokig is tarthat. Egy példa, ami a projekt alapú tanulás témája lehet az OVEP során: „Az olimpizmus megváltoztatja a társadalmat. Mit jelent ez neked és a közösséged számára?”
- Esettanulmány** – A diákok készíthetnek egy részletes tanulmányt az OVEP valamelyik témájáról. Ennek a bemutatására szánt módszert – figyelve az egyéni igényekre – a diákoknak kell eldönteni.
- Tevékenység választó tábla** – Az oktató tanulási lehetőségeket ír fel a táblára, amelyek kapcsolódnak az óra témájához. A diákok kiválasztják, hogy melyik a legalkalmasabb módszer számukra, ami megfelel tanulási stílusuknak és érdeklődésüknek. Ez lehetőséget biztosít a diákoknak arra, hogy kiválasszák, hogyan mutatják be a tanultakat.
- Tanulási állomások** – Az oktató létrehoz egy sor állomást, ahol az óra témájához kapcsolódó feladatok várják a diákokat. Az oktató megengedheti a diákoknak, hogy önállóan haladjanak állomásról állomásra vagy ő maga irányíthatja őket.

OKTATÁSI MÓDSZEREK, AMIK ÉPÍTIK VAGY TÁMOGATJÁK A MEGLÉVŐ TUDÁST

Állványozás

Ennél a technikánál az oktató kisebb, könnyebben kezelhető részekre bontja a feladatot és támogatja a tanulót, amíg készen nem áll összetettebb feladatokra.

Tömörités

Az oktató az előzetes értékelés adatai alapján határozza meg, hogy a diáknak kell-e egy adott témával foglalkoznia. Ha a tanuló már korábban elsajátította azt, tovább haladhat másik, nagyobb kihívást jelentő feladatra.

Lehorgonyzás

Egyes tanulók gyorsan elvégzik a feladatot. Az oktató ez esetben további kiegészítő anyagokat adhat számukra, amik kapcsolódnak az osztály többi részére kiosztott feladatokhoz.

OKTATÁS AZ OVEP TARTALMÁNAK MÓDOSÍTÁSÁVAL

Elhelyezés

Az oktató ugyanazt tanítja minden diák számára és ugyanazt az eredményt is várja el tőlük, de több időt ad azoknak, akik ezt igénylik, vagy esetleg más eszközt, amivel ismertethetik a tanultakatg.

Módosítás

Az oktató a diák képességeihez igazítja a tartalmat.

AZ OKTATÁS ÜTEMÉNEK BEÁLLÍTÁSA

Egyes diákokat jelentősen motivál a munkában, ha meghatározott időkeretet kapnak. Más diákok számára ez szorongást okoz és hátráltatja őket a tanulás során. Különböző oktatási módszerek használhatók az oktatás üteme szerint (változó, saját maga által meghatározott, gyorsított, lassított stb.).

TANULÓI CSOPORTOK

Számtalan módszer létezik tanulói csoportok kialakítására:

- Klaszterezés** – A legtehetségesebb diákok kerülnek egy csoportba, hogy elmélyítsék a tudásukat.
- Vegyes csoportok** – Különböző tudású és szükségletű diákok kerülnek egy csoportba; kutatások szerint ez mindenki számára előnyös lehet.
- Véletlenszerű csoportosítás** – Megakadályozza a klikkesedést az oktatási környezetben.
- Viselkedés alapú csoportosítás** – A diákokat oly módon szervezik csoportokba, hogy a visszahúzódebb vagy kevésbé hangadó diákok számára is nyújtson lehetőséget ötleteik kifejtésére (nem szorítják őket háttérbe a hangadók).

MOZGÁSON KERESZTÜL TANULÁS

Konstruktivizmus

A konstruktivista felfogás alapján, melyet az ókori görög Arisztotelész alkotott meg, a diákok akkor tudnak mélyebben azonosulni a témával, ha nemcsak passzív résztvevők, hanem aktívan részt is vesznek az órákon/foglalkozásokon. Az OVEP által javasolt feladatok lehetőséget biztosítanak a résztvevőknek arra, hogy ne csupán hallás után tanuljanak az olimpizmusról, hanem tevékenyen részt is vegyenek benne.

KÉRDEZÉSEN KERESZTÜL TANULÁS

Ez lehet egyéni vagy csoportos feladat, ami arra bátorítja a diákokat, hogy önállók legyenek a tudás feltárásában és értelmezésében. Ennek több módja is lehet:

- Guided Irányított vizsgálat**
A tanár feltesz egy kérdést, ezután a diákok kiválasztják a kutatás módszerét és beszámolnak az eredményről.
- Strukturált vizsgálat**
A tanár felvet egy témát előre meghatározott pedagógiai céllal. Ennek a módszernek a lényege, hogy fejlessze a tanulók elemző és önelemző gondolkodását.
- Nyílt végű vizsgálat**
A diákok saját maguk választják ki a kérdést és a kutatás módját és az eredményeik bemutatásának formáját.
- Szókratészi kérdésfeltevés**
Ez egy ókori módszer, amit a görög filozófus Szókratész tanításai ihlettek. Az oktató arra sarkallja a diákokat, hogy újra és újra átgondolják álláspontjukat és megvédjék véleményüket.

SZÓBELI OKTATÁSI MÓDSZEREK

Egyes kultúrák az oktatás során kizárólag az élő beszédet használják a diákok tanítására . Kiváló példák ezekre a módszerekre a mesélés, az analógiák használata, valamint a szókratészi kérdésfeltevés.

DIDAKTIKUS OKTATÁSI MÓDSZEREK

Egyes kultúrákban a diákok úgy tanulnak a legjobban, ha pontosan előírt utasításokat kapnak; ezért az állam a legapróbb részletekig megszabja, mit tanuljanak. A diákok általában az oktatótól kapják az instrukciókat és a kérdésfeltevésre csupán szűk keretek között kerülhet sor.

6. FEJEZET

OKTATÁS AZ OLIMPIAI NEVELÉSI TÉMÁK ALAPJÁN (A MUNKA FÁZISAI)

Az Alapismeretek az OVEP-hez kiadvány számos anyagot biztosít vizsgálathoz, megbeszéléshez, (ön) reflexióhoz és feladatmegoldáshoz. Ismertessük meg úgy a tananyagot a diákokkal, hogy az összefüggő legyen és illeszkedjen az OVEP céljaihoz. Az OVEP anyagait a következőképpen használjuk:

- önmagában
- egyéb tananyaggal együtt
- a tananyag részeként, de csak bizonyos időszakban (például az olimpiai játékok idején)
- projekt alapú tanulás részeként
- külön tantárgyként
- olimpiai témák oktatásakor

AZ OVEP ALKALMAZÁSA

AZ OVEP KIADVÁNYAINAK HASZNÁLATA ÖNÁLLÓ TANESZKÖZKÉNT

Lehet, hogy az oktatónak csupán korlátozott idő vagy erőforrás áll a rendelkezésére, hogy az OVEP-pel foglalkozzon. Ezért olyan feladatokat érdemes választania, ami ezeken a kereteken belül segít elérni a kívánt célt, annak érdekében, hogy a diákok minél többet elsajátítsanak az olimpiai értékekből, illetve inspirálja őket arra, hogy alkalmazzák az olimpiai értékeit. Az oktató megkérheti a diákokat arra, hogy gondolják végig a különböző ötleteket, majd válasszanak egy feladatot a Feladatlapok kiadványból, amivel még tovább bővíthetik ismereteiket.

Válasszunk egy módszert a téma vizsgálatára. Ez a több szempontú megközelítés egyértelműen elősegíti a mélyebb megértést.

Példa: Az oktató alapképességeket tanít a diákoknak, és arra kéri őket, hogy gondoljanak olyan szituációkra, ahol a sport és az olimpia elősegítheti a nemzetközi békét és együttműködést. Az oktató felhasználhatja az Alapismeretek az OVEP-hez kiadvány 49. oldalán található kérdéseket (A béke „nyelve”), hogy további gondolatokat ébresszen és kérdéseket tegyen fel a diákoknak. Ebben az esetben az Alapismeretek az OVEP-hez kiadvány is forrásként kerül felhasználásra.

7. FEJEZET

AZ OVEP ALKALMAZÁSA MOZGÁSOS FELADATOKON KERESZTÜL

A tanulás és a fizikai tevékenység alkalmas arra, hogy a gyerekek és a fiatalok meg tudják mutatni a bennük rejlő lehetőségeket. A fizikailag aktív programok, amelyek megfelelő módszerrel kerülnek kivitelezésre, elősegítik a gyerekek és fiatalok társas, érzelmi és kognitív fejlődését, valamint népszerűsítik a tudományos eredményeket, erősítik az önbizalmat és lehetővé teszik a test, szellem és lélek együttes fejlődését.^{1,2,3}

Ennek a kötetnek az alkalmazásával Te is részese lehetsz a fizikailag aktív olimpiai nevelésnek!

BIZTONSÁG

Az érzelmi és a fizikai biztonság egyaránt fontos annak érdekében, hogy minden résztvevő jól és kényelmesen érezze magát.

Alább néhány tipp található arról, hogyan biztosítsuk a fizikailag és érzelmileg is biztonságos környezetet a résztvevőknek..

JAVASLAT	MEGVALÓSÍTÁS
Biztosítsuk, hogy a résztvevők kellemesen érezzék magukat	<ul style="list-style-type: none"> Tájékoztassuk a résztvevőket, hogy hol található a mellékhelyiség. Tájékoztassuk a résztvevőket arról, hogy mikor vannak étkezési szünetek. Kérjük meg a résztvevőket, hogy a testmozgás során figyeljenek oda testi épségükre. Ne erőltsük a feladatok elvégzését, hiszen előfordulhat, hogy nem tudunk a résztvevő egy korábbi sérüléséről. Használjuk a következő kifejezéseket: „Megkérlek, hogy”, hogy úgy érezzék szívesen látjuk őket, ne legyen feszültség bennük. Kérjük meg a résztvevőket, hogy álljanak fel, nyújtózkodjanak egyet vagy tartsanak szünetet, amikor szükséges.
Biztosítsuk, hogy a résztvevők fizikailag biztonságban érezzék magukat	<ul style="list-style-type: none"> Mindig a diákok felé fordulva oktassunk. Magyarázat vagy segítségadás közben is figyeljünk oda az összes résztvevőre. Mérjük fel a természetes vagy egyéb veszélyeket az oktatási környezetben, hogy a résztvevők elkerülhessék azokat. Kövessük a helyi létesítmény és oktatási intézmény előírásait és szabályait. Bátorítsuk a résztvevőket arra, hogy csak a szükséges rizikót vállalják, hogy döntéshozataluk során mindig a legkisebb kockázat legyen. Állítsunk fel világos határvonalakat, szavakkal, jelöléssel, bójákkal stb. Használjunk irányítói/parancsnoki stílust (oktató beszél, diákok hallgatnak) a nagyobb kockázati potenciállal járó tevékenységeknél (mint például az íjászat vagy a torna), hogy biztonságossá tegyünk a gyakorlást. Bizonyosodjunk meg arról, hogy a környezeti rizikófaktorokat és veszélyeket a minimálisra csökkentettük, és készítsünk biztonsági tervet (mint pl. napvédelem, kiszáradás, kihűlés, rovar allergia stb.).
Biztosítsuk, hogy a résztvevők érzelmileg biztonságban érezzék magukat	<ul style="list-style-type: none"> Nemtől független kifejezéseket használjunk, például 'barátaim' vagy 'mindenki', 'scrácok' helyett. Biztosítsuk az Olimpiai Chartában foglalt jogokat és szabadságokat (bőrszín, vallás, nemi orientáció). Bátorítsuk a résztvevőket arra, hogy tegyenek fel tisztázó kérdéseket, ha szükségesnek érzik vagy nem értenek valamit. A fogyatékkal élőkre külön figyeljünk, és kérjük meg a helyi közösséget is, hogy legyenek ebben segítségünkre. Hangsúlyozzuk a kommunikáció fontosságát, és kérjük meg a diákokat, hogy jelezzenek, ha bármilyen probléma adódik, és próbáljunk rá megoldást találni.

FIZIKAILAG AKTÍV TANULÁS

A testnevelés és a fizikai tevékenység programjaiban megvan a lehetőség, hogy hozzájáruljanak nemcsak az alapvető mozgásformák és fizikai kompetenciák fejlődéséhez, hanem a társas képességek, viselkedés, az önbizalom, a tudományos és a kognitív fejlődéshez is.⁴

Kutatások bizonyították, hogy szoros kapcsolat van a fiatalok fizikai tevékenységben való részvétele és a pozitív viselkedési és pszicho-szociális képességek között.⁵

A fizikai tevékenység során a gyerekek és fiatalok:

- megtanulják a saját testüknek és mások testének tiszteletét;
- megtanulják az elme és a test harmonikus fejlődésének fontosságát;
- fejlesztik az önbizalmukat és az önbecsülésüket;
- fejlesztik a társas és a kognitív képességeiket, illetve megismerik a tudományos eredményeket.

Mivel felismerték a testmozgás jelentős hozzájárulását a gyerekek és fiatalok tanulásának valamennyi aspektusához, egyre nagyobb támogatást élvez az az oktatási hozzáállás, ami azt hirdeti, hogy az „oktatást a fizikai tevékenységen keresztül” előnyben kellene részesíteni a csak „oktatás és testnevelés” szemléletével szemben.⁶ Az a szerep, amit a testnevelés tölt be a gyerekek életében, összhangban van az olimpiai gondolkodásmóddal, ami a test, szellem és lélek közötti harmóniáról és egyensúlyról szól.

IFJÚSÁG FEJLESZTÉSE PROGRAM (POSITIVE YOUTH DEVELOPMENT = PYD) FIZIKAI TEVÉKENYSÉGEKEN KERESZTÜL

A folyamatot, amely során a fiatalok megszerzik azokat a kompetenciákat, amelyek majd egészséges módon segítik őket eligazodni kamaszkorban, úgy hívják, hogy Ifjúság Fejlesztése Program vagy PYD (Positive Youth Development).⁷

A PYD célja, hogy népszerűsítse a testi és a mentális egészséget, valamint a fiatalok kognitív, pszichológiai, érzelmi és társas fejlődését. A részvételi központú megközelítésben (ami a tanulót aktív részvételre bátorítja a teljes tanulási folyamat során) alkalmazható legjobban a PYD. Azok a programok, amelyek sikeresen valósítják meg a PYD-t, a következő öt tulajdonságra összpontosítanak: alkalmasság, magabiztosság, kapcsolódás, személyiség és empátia.⁸

Olyan PYD környezetet kell teremteni, amelyben minden résztvevő sikeres tud lenni, és a fizikai tevékenységet úgy kell megtervezni, hogy senkit se zárjunk ki és tiszteletben tartsuk az egyéni képességeket.

AZ IFJÚSÁG FEJLESZTÉSE PROGRAM (PYD)

A sport önmagában nem képes arra, hogy felkészítsen az élet nehézségeire.⁹ A sport és az egyéb fizikai tevékenységgel járó programok jelentősen tudják csökkenteni a részvételi kedvet, ha a résztvevőnek túl sok negatív élményben van része.

A gyerekek között nagy fizikai vagy kognitív különbségek lehetnek, tehát fontos, hogy olyan programot hozzunk létre, ami minden fiatal résztvevőnek szól. Az alábbi táblázat azt mutatja meg, hogy „Mit tegyünk?” és „Mit ne tegyünk?” egy testmozgás alapú OVEP során annak érdekében, hogy az oktatók elősegítsék a fiatalok optimális fizikai aktivitását.

MIT TEGYÜNK?

Úgy tervezzük a programot, hogy az Ifjúság Fejlesztése Program szellemiségét kövessük a fizikai tevékenység során.

Bátorítsuk a csapatmunkát és a csapaton belüli együttműködést.

Bátorítsuk a fiatalokat arra, hogy osszák meg velünk, mit szeretnek és mit nem, így a visszajelzéseik alapján alakíthatjuk tovább a programot.

Olyan feladatot adjunk, ami segíti a fiatalokat abban, hogy a legjobbat hozzák ki magukból vagy fejlesszék magukat.

Olyan feladatot válasszunk, amelyben mindenkinek lehetősége van a gyakorlásra.

MIT NE TEGYÜNK?

Ne gondoljuk, hogy az Ifjúság Fejlesztése Program szellemisége automatikusan létrejön a mozgásos tevékenység során.

Ne versenyeztessük a fiatalokat egymás ellen, és ne vezessünk be olyan gyakorlatot, ahol a vesztesnek kell az eszközöket elpakolni vagy további feladatokat csinálni retorzióként.

Ne hagyjuk, hogy egy adott feladat kikerüljön a résztvevők érdeklődési köréből. Próbáljuk meg élményszerűvé tenni a fiataloknak azt a feladatot is, amiről korábban azt mondták, hogy nem élvezik.

Ne adjunk olyan feladatot, amiben csak kevesen vetélkedhetnek vagy lehetnek a legjobbak, mert ez hátráltatni fogja a fejlődési folyamatot.

Ne válasszunk olyan feladatot, ahol csak néhány résztvevőnek nyílik lehetősége a gyakorlásra, míg a többiek csak nézik őket.

PEDAGÓGIAI GYAKORLATOK – HOGYAN TANULJUNK MOZGÁSOS FELADATOKON KERESZTŰL?

Ez egy olyan megközelítés, ahol a fizikai tevékenység a módja a tartalom oktatásának. A fizikailag aktív OVEP során az aktivitás az eszköz az öt olimpiai nevelési téma oktatására. A megfelelő pedagógiai módszer alkalmazásával a fiatalok nagyobb valószínűséggel fognak egy meleg, befogadó és örömteli környezetet tapasztalni, és fogják megérteni azt, hogyan tudják alkalmazni az olimpiai nevelési értékeket az életük során.

A fizikai tevékenység nem csupán egy befogadó és örömteli környezetet biztosít a fiatalok számára, amikor az öt olimpiai nevelési értékről tanulnak, hanem jelentős és pozitív hatással lehet a gyerekekre és fiatalokra, mint például:

- **Egészséges fizikai fejlődés**
a mozgásos feladatok, illetve a hosszútávú képességfejlesztés segítségével
- **Szociális fejlődés**
a társakkal egy csoport tagjaként eltöltött idő segítségével
- **Érzelmi fejlődés**
a stressz, a szorongás és a depresszió csökkentése segítségével

Az OVEP-et meg tudjuk valósítani egy aktív környezetben, megfelelő pedagógiai módszerekkel, olimpiai értékeken alapuló oktatási kezdeményezésekkel, hogy segítsük a fiatalok egészséges fejlődését.

Nekünk, mint fizikailag aktív oktatóknak, az a munkánk, hogy támogassuk a gyerekek és fiatalok szociális, fizikai és érzelmi fejlődését azáltal, hogy olyan programokat és feladatokat tervezünk, ahol a diákok pozitív élményeket szereznek a sport és testnevelési programok során. Ezért létfontosságú, hogy megfelelő gyakorlatunk legyen a fizikai tevékenységek terén, ami az értékeken alapuló oktatás eszköze. Amikor az egyén kirekesztést, elszigetelődést és tisztességtelen bánásmódot tapasztal a sportban vagy bármilyen testmozgás során, akkor negatív élményei lesznek a fizikailag aktív programok terén is. Ezek a tapasztalatok valószínűleg elriasztják a gyerekeket és a fiatalokat attól, hogy a továbbiakban is részt vegyenek a programokban, vagy attól, hogy a későbbiekben mozgásban gazdag életmódot folytassanak

Annak érdekében, hogy megfelelő pedagógiai módszert alkalmazzunk a fizikailag aktív OVEP során, meg kell érteni és tudni kell alkalmazni olyan oktatási módszereket, amelyek pozitívak és befogadók. Ez a kötet ebben is a segítségünkre lesz.

HÁTTÉRINFORMÁCIÓK A TANULÁSI MÓDOKRÓL

MOSSTON TANÍTÁSI STÍLUSAI ÉS A FIZIKAILAG AKTÍV TANULÁS

Mindenki másképpen tanul. Annak érdekében, hogy eredményes oktató váljon belőlünk, fontos megérteni és ismerni a különböző oktatási módszereket. Az 1960-as években Muska Mosston, egy testnevelő tanár kifejlesztette az oktatási stílusok spektrumát, ami megmutatja, hogy a különböző oktatási és tanulási stílusok, valamint feladatok eltérő tapasztalatokat jelentenek a tanulók számára attól függően, hogy azok inkább tanárközpontúak vagy tanulóközpontúak.

A spektrum megmutatja a különböző oktatási módszereket és a tanítási stílusok különbözőségét az alapján, hogy ki hozza a döntéseket a feladatok során. Ha a tanár hozza a döntéseket, akkor a tanítási stílus tanárközpontú, ami a spektrum egyik vége. Amennyiben a diák hozza a döntéseket, akkor a tanítási stílus tanulóközpontú, ami a spektrum másik vége.

Az oktatók úgy tudják használni ezt a spektrumot, hogy megértik a különböző tanítási stílusokat, hogy melyik a legjobb a tanulók számára és milyen feladatokat érdemes adni. Mosston tanítási stílusai egyaránt használhatók tantermi oktatás és testmozgást igénylő feladatok során is.

A sokféle tanítási stílus garantálja, hogy minden tanulót meg tudjunk szólítani.

A vezénylő tanítási stílus általában nem a legjobb választás, mert túl tanárközpontú; ugyanakkor fontos lehet, ha biztonságos környezetet kívánunk kialakítani. Például, ha a fiatalok írászat keretében vesznek részt OVEP-ben, akkor valószínűleg a legjobb a vezénylő módszert választani a biztonság érdekében. Amikor a biztonság minden feltétele adott, akkor az oktató válhat az önellenőrző vagy kölcsönös stílusra, ahol a diákok tervezik és kivitelezik az írászati feladatokat, aminek része nemcsak a képesség és a taktika, hanem a biztonság is.

A tanulóközpontú oktatás jobban bevonja a résztvevőket a programba, mint azok a stílusok, amelyek Mosston spektrumának a tanárközpontú végén találhatók.

ÖSSZEFOGLALÓ A MOSSTON SPEKTRUMRÓL¹⁰

A	A VEZÉNYLŐ (COMMAND/DIRECT)	A tanár/edző/segítő hozza meg a döntéseket és a fiatalok követik az utasításait.
B	GYAKORLÓ (PRACTICE)	A fiatalok elvégzik az előírt feladatokat.
C	KÖLCSÖNÖS (RECIPROCAL)	A tanulók párban vagy hármass csoportokban dolgoznak és egyikőjük visszajelzést ad a tanárnak a közös munkáról.
D	ÖNELLENŐRZŐ (SELF-CHECK)	A fiatalok egy kritériumrendszer alapján értékelik saját munkájukat.
E	ADAPTÍV (INCLUSION)	Egy felnőtt (pl.: tanár, edző stb.) által megadott feladat elvégzését a fiatalok saját maguk ellenőrzik.
F	VEZETETT FELFEDEZÉS (GUIDED DISCOVERY)	A fiatalok konkrét tényeken, tapasztalatokon és/vagy reflexiókon keresztül jutnak általános következtetésekre.
G	DIVERGENS FELFEDEZÉS (DIVERGENT)	A fiatalok felnőtt segítsége nélkül oldanak meg problémákat.
H	EGYÉNI (INDIVIDUAL)	A felnőtt meghatározza a tartalmat, a fiatalok pedig megtervezik a tanulási folyamatot.
I	TANULÓI DÖNTÉS (INITIATED)	A felnőtt a tanácsadó szerepét tölti be, miközben a fiatalok megtervezik saját tanulási folyamatukat.
J	ÖNÁLLÓ TANULÁS (SELF-TEACHING)	A fiatalok teljes felelősséget vállalnak a tanulási folyamatért.

TANULÓKÖZPONTÚ OKTATÁSI STRATÉGIÁK

A korábban tárgyalt mozgásos feladatok oktatási stratégiáin kívül vannak egyéb tanulóközpontú oktatási stratégiák, amik segíthetik az oktatókat az OVEP megértésében és annak alkalmazásában. Ezek azért javasoltak, mert azon túl, hogy tanulóközpontúak, segítik a kritikai gondolkodást, az együttműködést és a problémamegoldást, amelyek 21. századi tanulási képességek.

OKTATÁSI STRATÉGIA	DEFINÍCIÓ
ÖTLETELÉS (BRAINSTORMING)	Ennél a módszernél az instrukciók arra szolgálnak, hogy a csoport tagjai meg tudják osztani egymással az ötleteiket. A moderátornak az a szerepe, hogy fenntartsa a beszélgetést és azokat az embereket is bevonja, akik egyébként nem biztos, hogy elmondanák az ötleteiket. Ezeket az ötleteket aztán használhatják arra, hogy megvitassák az OVEP-ben felvetett témákat, vagy arra, hogy a testmozgás alapú OVEP-ben tanultakat az élet egyéb területein is alkalmazzák.
ESETTANULMÁNY (CASE STUDY APPROACH)	Az esettanulmány elemzése során a fiatalok olyan szituációs példákat beszélnek meg, amik a való életben is megtörténhetnek. Az esettanulmányt lehet egyénileg vagy csoportosan is alkalmazni. Ez egy hatékony oktatási stratégia, mert előtérbe helyezi a kritikai gondolkodást, a problémamegoldást és a különböző következmények tárgyalását is. Az esettanulmányokat eredetileg tantermi órákra találták ki, de fizikailag aktív programban is hatékonyan működhet.
KIRAKÓS (JIGSAW)	Az együttműködő tanulás során a fiatalokat kis csoportokra osztjuk és mindenki másfajta információt kap. Azok, akik ugyanazt az információt kapták, megkeresik egymást, majd megbeszélik és megpróbálják értelmezni a kapott információt. Ezután a diákok visszatérnek az eredeti csoportjukba, ahol megosztják a többiekkel a tanultakat, majd a csoport együtt „összerakja a darabokat”, a fő témát vagy koncepciót. Ennek az oktatási stratégiának az a célja, hogy fejlessze a kritikai gondolkodást és a csoportok közötti együttműködést. A folyamat során minden egyes diáknak fontos szerepe van a feladat elvégzésében.
MÓDOSÍTOTT PROJEKT ALAPÚ TANULÁS (MODIFIED PROJECT BASED LEARNING)	A projekt alapú tanulás (project-based learning = PBL) egy tanulóközpontú oktatási stratégia, amit hosszú ideje alkalmaznak azért, hogy a fiatalok képesek legyenek megoldani életszerű problémákat. A leggyakrabban osztálytermi környezetben alkalmazzák, de szabadidős programokon vagy iskolán kívüli programokon is lehet szerepe. A PBL stratégia alkalmazása során a fiatalok együtt elemzik az információt, közös döntéseket hoznak, felismerik a kihívásokat és megoldásokat keresnek, majd értékelik a munkájukat és továbbgondolják azt. A PBL során a fiatalok tarthatnak egészséges ételek vásárát, petíciót nyújthatnak be egy új biciklútúrt vagy meglátogathatnak egy állatmenhelyet. A PBL oktatási stratégia alkalmazható az OVEP során is, hiszen lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy döntsenek arról, mire van szüksége a közösségüknek, majd erre megoldásokat dolgozhatnak ki. A program során vegyük figyelembe a fiatalok kéréseit; a projekt alapelvei legyenek összhangban az olimpiai nevelés elveivel, valamint a résztvevők érdekeivel és fejlődésével.
SEGÍTŐ VÉLEMÉNYEZÉS (NO-STAKES PEER REVIEW STRATEGY)	A segítő véleményezés egy olyan oktatási stratégia, ahol a résztvevők meghallgatják egymás ötleteit vagy véleményét, minden ítélet és értékelés nélkül, majd javaslatokat tesznek a munka további folytatására és irányára. Azért segítő véleményezés, mert a tanulmányok előmozdítására szolgál, nem értékelésre. Célja a már meglévő ötletek továbbfejlesztése és további megoldások keresése. A társak véleménye azért hasznos, mert a fiatalok gyakorolják, hogyan hallgassák meg egymás véleményét, illetve hogyan fogadják a saját munkájukról szóló kritikát. A fiatalok végiggondolják a hallottakat, majd eldöntik, hogy mit fognak belőle felhasználni, és miért azt. A segítő véleményezés arra bátorítja a tanulókat, hogy tanulmányaikra összpontosítsanak és fejlesszék aktuális munkájukat ahelyett, hogy azzal foglalkoznának, hogy mi a jó vagy a rossz benne.
VILÁGKÁVÉZÓ (WORLD CAFÉ)	A vilávkávészó (World café) arra jó, hogy egy nagyobb létszámú csoport tagjai kisebb csoportokban vitassanak meg különböző kérdéseket. A kisebb csoportok általában négy- vagy ötfősek. A kisebb csoportokban a résztvevők körben ülnek, hogy megteremtsek egy képzeletbeli kávészó hangulatát. Egy idő után a résztvevők egy másik csoporthoz csatlakoznak, hogy tovább beszélgessenek, vagy új témákban vegyenek részt. A World café lehetőséget ad arra, hogy a tanulók megismerjék azt, hogy mások mit gondolnak, illetve, hogy megvitassák ötleteiket és magabiztosan osszák meg gondolataikat egymással. A moderátorok indítják a beszélgetést kérdések feltevésével, és jelzik, amikor ideje a résztvevőknek egy új csoporthoz csatlakozni, vagy újabb kérdéseket is felvethetnek.

A FIZIKAILAG AKTÍV OVEP MEGTERVEZÉSE

A következő táblázat hasznos tippeket és segítséget ad a fizikailag aktív OVEP tervezéséhez, kivitelezéséhez és kiértékeléséhez.

SZAKASZ	CÉLOK
A PROGRAM MEGTERVEZÉSE	<ul style="list-style-type: none"> Meghatározni a potenciális résztvevők csoportját, specifikus szükségleteit és igényeit. Megpróbálni minél több információt szerezni a résztvevőkről a megfelelő tervezés érdekében. Megpróbálni kideríteni, hogy milyen témák fontosak a közösség – és azon belül az egyének – számára. Meghatározni, hogy milyen források állnak rendelkezésre, hogy biztosítsuk a fenntarthatóságot. Képezni magunkat és bővíteni a módszertani repertoárunkat a program sikere érdekében. Meghatározni a program menetét, az oktató(k) személyét és a helyszínt. Meghatározni a költségvetést és az anyagi források biztosítását (céges partnerek, ösztöndíj). Meghatározni, hogy milyen partnerektől kaphatunk segítséget (például biztosítsunk érdekképviselőt a kisebbségi csoportok számára, vagy fordítást és tolmácsolást a nyelvi akadályok leküzdéséhez), hogy növeljük a résztvevők körét. Beszerezni a szülő vagy gondviselő engedélyét a fiatalok számára, figyelembe véve minden helyi szabályt és rendelkezést. Megtervezni a fizikailag aktív órákat az OVEP témái alapján. Meghatározni az eszközigényt. Meghatározni, hogy egy tanóra hány perces legyen és ennek megfelelően összeállítani az órarendet. Képezni az oktatókat, hogy alkalmazni tudják a fizikailag aktív OVEP-et.
A PROGRAM BEVEZETÉSE	<ul style="list-style-type: none"> Megvalósítani a programot. Elvégezni és elemezni az értékeléseket az oktatás irányítása érdekében. Kialakítani egy megfigyelési rendszert, és elemezni az eredményeket a program folyamatos fejlesztése érdekében. Bevezetni, motiválni és ellenőrizni a megfelelő pedagógiai gyakorlatot.
A PROGRAM KIÉRTÉKELÉSE	<ul style="list-style-type: none"> Azonosítani a program rövid-, közép- és hosszútávú céljait és az elérni kívánt eredményt. Kiválasztani az értékelési és kiértékelési formákat, amelyek segítségével követni tudjuk az eredményeket. Ellenőrizni és elemezni a résztvevők értékeléseit. Ellenőrizni és elemezni az oktatók értékeléseit. Ellenőrizni és elemezni a gondviselők/szülők értékeléseit. Végrehajtani a programon a szükséges és megvalósítható változtatásokat.

AZ OVEP ÉS A TANTÁRGYAK KAPCSOLATA

FELADATLAP	OLIMPIAI NEVELÉSI TÉMÁK	ISKOLAI TANTÁRGYAK	OKTATÁSI MÓDSZEREK
01 Pierre de Coubertin báró és az olimpiai mozgalom	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, fair play	Művészet, dráma, társadalomtudományok	Szerepjáték, vizsgálat, színház, megbeszélés
02 Az olimpiai szimbólum	Egymás iránti tisztelet, kiválóságra törekvés	Művészet, történelem, társadalomtudományok	Megbeszélés, vizsgálat
03 A zászlófelvonás	Egymás iránti tisztelet	Művészet, történelem, földrajz, társadalomtudományok	Megbeszélés, vizsgálat
04 Citius, Altius, Fortius – Communiter	Kiválóságra törekvés, harmonikus test, szellem és lélek, az erőfeszítés öröme	Testnevelés, írás-olvasás, földrajz, társadalomtudományok	Megbeszélés, vizsgálat
05 Fellobbantani a szellemiséget: az olimpiai láng	Egymás iránti tisztelet	Testnevelés, írás-olvasás, földrajz, matematika	Irányított vizsgálat, kölcsönös megosztás
06 Az olimpiai játékok nyitóünnepsége	Kiválóságra törekvés, harmonikus test, szellem és lélek, egymás iránti tisztelet, fair play	Dráma, művészet, zene	Irányított vizsgálat, szerepjáték, színház
07 Az olimpiai játékok záróünnepsége	Kiválóságra törekvés, harmonikus test, szellem és lélek, egymás iránti tisztelet, fair play	Írás-olvasás, dráma, művészet	Vizsgálat, szókratészi kérdésfeltevés
08 Zene és az olimpiai himnusz	Barátság, kiválóságra törekvés, egymás iránti tisztelet	Művészet, zene, történelem	Megbeszélés, meghallgatás, mozgáskoordináció, szerepjáték, kreativitás
09 Az olimpiai érmek	Kiválóságra törekvés, egymás iránti tisztelet	Történelem, művészet, földrajz	Megbeszélés, meghallgatás, szerepjáték, kreativitás
10 Az olimpiai eskü	Fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Írás-olvasás, dráma, művészet	Konstruktivizmus, szókratészi kérdésfeltevés
11 Az olimpiai béke	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, fair play	Írás-olvasás, dráma, művészet	Kölcsönös megosztás, kerekasztal
12 Béke és az olimpiai játékok	Egymás iránti tisztelet, fair play	Írás-olvasás, dráma, művészet	Kölcsönös megosztás, kerekasztal
13 A Béke és Örökség Játékok	Egymás iránti tisztelet, fair play, barátság, az erőfeszítés öröme	Írás-olvasás, dráma, művészet	Kölcsönös megosztás, kerekasztal
14 Sport és művészet az ókori Görögországban	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés	Művészet, földrajz, társadalomtudományok	Irányított vizsgálat, konstruktivizmus
15 Sport és művészet az újkori olimpiákon	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés	Művészet, földrajz, társadalomtudományok	Irányított vizsgálat, konstruktivizmus
16 Jelképek és kabalafigurák	Harmonikus test, szellem és lélek, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Művészet, írás-olvasás	Irodalmi körök

FELADATLAP	OLIMPIAI NEVELÉSI TÉMÁK	ISKOLAI TANTÁRGYAK	OKTATÁSI MÓDSZEREK
17 Az olimpia sportprogramja	Harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés, fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Művészet, üzleti tanulmányok, dráma, zene	Vizsgálat, együttműködés
18 Az ifjúsági olimpia (YOG)	Harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés, fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Művészet, üzleti tanulmányok, dráma, zene	Vizsgálat, együttműködés
Az Olimpiai Menekült Alapítvány és a Menekültek Olimpiai Csapata	Barátság, kiválóságra törekvés, egymás iránti tisztelet	Társadalomtudományok, technika és életvitel	Kutatás, eseményszervezés, közös tervezés, kritikai gondolkodás
20 Határok nélkül: nők a sportban	Harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés, fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Művészet, dráma	Szerepjáték, színház, kreativitás
21 A paralimpia: „lélek a mozgásban”	Harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés, fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Testnevelés	Szerepjáték, vizsgálat, konstruktivizmus
22 Az olimpiai játékok rendezése	Harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés, fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Írás-olvasás, üzleti tanulmányok, művészet, zene, dráma	Vizsgálat, konstruktivizmus, kreativitás
23 Az olimpiai falu	Egymás iránti tisztelet, kiválóságra törekvés, fair play	Társadalomtudományok, természettudományok, biológia, művészet	Kreativitás, problémamegoldás
24 Megfelelni az olimpiai játékok kihívásainak	Harmonikus test, szellem és lélek, kiválóságra törekvés, fair play, egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme	Művészet, dráma, technika és életvitel, társadalomtudományok	Szerepjáték, megbeszélés
25 Fenntartható fejlődés az olimpiai játékok segítségével	Harmonikus test, szellem és lélek, egymás iránti tisztelet	Társadalomtudományok, természettudományok, biológia, művészet	Kreativitás, problémamegoldás
26 Megélni az erőfeszítés örömet a sporton és a fizikai aktivitáson keresztül	Az erőfeszítés öröme, kiválóságra törekvés, fair play, harmonikus test, szellem és lélek, egymás iránti tisztelet	Testnevelés	Problémamegoldás, kreativitás, együttműködés
27 Az emberiség ünnepe: történetek az olimpiai játékokról	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, fair play, kiválóságra törekvés, az erőfeszítés öröme	Társadalomtudományok	Megbeszélés, szerepjáték, kölcsönös megosztás
28 Élet/mindennapok a fair play szellemében	Fair play, egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek	Művészet, dráma, technika és életvitel, társadalomtudományok	Szerepjáték, megbeszélés
29 A magunk és mások iránti tisztelet gyakorlása	Egymás iránti tisztelet	Művészet, írás-olvasás	Irodalmi körök, megbeszélés
30 Jogaim = felelősségeim	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, fair play	Technika és életvitel, társadalomtudományok	Vizsgálat, gondolkodási képesség
31 Nehéz döntések	Egymás iránti tisztelet, harmonikus test, szellem és lélek, fair play	Technika és életvitel, dráma	Szerepjáték, megbeszélés, problémamegoldás
32 Hogyan hozzam ki magamból a legjobbat?	Kiválóságra törekvés, harmonikus test, szellem és lélek	Írás-olvasás	Napló, reflektív napló, kölcsönös megosztás
33 Kitartás és az olimpiai játékok	Kiválóságra törekvés, az erőfeszítés öröme, egymás iránti tisztelet	Testnevelés	Megbeszélés, kreativitás, példaképpállítás, problémamegoldás
34 Reziliencia és az olimpiai játékok	Egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme, fair play	Társadalomtudományok	Vizsgálat, kreativitás
35 Bátorság az olimpiai játékokon	Egymás iránti tisztelet, az erőfeszítés öröme, kiválóságra törekvés	Társadalomtudományok	Megbeszélés, vizsgálat, kölcsönös megosztás
36 Aktív, egészséges, kiegyensúlyozott élet	Az erőfeszítés öröme, kiválóságra törekvés, fair play, harmonikus test, szellem és lélek, egymás iránti tisztelet	Testnevelés	Problémamegoldás, kreativitás, együttműködés

TOVÁBBI PEDAGÓGIAI TÉMÁJÚ FORRÁSOK ÉS OLVASMÁNYOK

Minden alább felsorolt információ a megjelenés pillanatában valós és a változások előzetes jelzés nélkül történhetnek.

Beosztás, ütemezés és osztálytermi utasítások

<http://www.edutopia.org/blog/instructional-pacing-tips-rebecca-alber>

Tematikus oktatás

<http://www.funderstanding.com/educators/thematic-instruction/>

Óratervezés

http://www.crlt.umich.edu/gsis/p2_5

FORRÁSOK ÉS TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

- [Sport for Development: What role can sport play in sustained social change?](#) video, Magic Bus, 2013.
- [Play Academy: Resources for Teachers](#), webpage, Right To Play International.
- [International Inspiration](#), webpage, International Inspiration.
- [Kolb's Learning Styles](#), diagram, www.businessballs.com.
- [Olympic Ambassador Programme](#), webpage, The New Zealand Olympic Committee, 2016.
- [Youth in Sport - Keeping Kids in the Game](#), video, Hugh McDonald, TEDxLangleyED.

SZÓJEGYZÉK

Az alábbi fogalom-magyarázatok az ismeretek bővítésére szolgálnak, de nem feltétlenül szerepelnek a kötetekben. A szójegyzék általános használatra készült.

ÁLLAMPOLGÁRI TUDATOSSÁG

Lényege, hogy megértsük a (helyi és globális) közösséghez tartozás fogalmát a társadalmi felelősségvállalás megvalósulása érdekében.

ÁLLVÁNYOZÁS

Ennél a technikánál az oktató kisebb, könnyebben kezelhető részekre bontja a feladatot és támogatja a tanulót, amíg készen nem áll összetettebb feladatokra.

AUTENTIKUS ÉRTÉKELÉS

Az értékelés valós feladathelyzetben vagy szituációban átfogó módon zajlik (például játék, tánckoreográfia vagy előadás közben – ahelyett, hogy az egyes képességek szintjét külön-külön értékelnék).

BELÉPŐKÁRTYA

Egy óra vagy foglalkozás kezdetekor a diákok leírják egy kártyára a témával kapcsolatos kérdéseiket. Pontosabban azt, hogy mit tudnak, és mit szeretnének még tudni; és erre az óra során mind az oktató, mind a diák hivatkozhat. Ezek emlékeztetőként használhatók, hogy milyen kérdéseket kell megválaszolni.

BLOGOK

Azok a diákok, akik internet hozzáféréssel rendelkeznek, írhatnak az OVEP foglalkozások során szerzett tapasztalataikról, majd feltölthetik az internetre. A blog olyan, mint egy napló, és bármilyen stílusban megírható, ami a célnak megfelel. Az író választhat, hogy mi a célja az írással: szeretne meggyőzni valakit, szeretné a véleményét kifejezni vagy más sikere előtt tisztelni. Bármelyik lehet ezek közül. Egyes blogokat egy meghatározott követő közönség számára írnak, másokat pusztán a személyes vélemény kifejezésére. Számos bloggal kapcsolatos információ található az interneten, melyek a keresőkben könnyen fellelhetők.

CHATSZOBÁK

Számos OVEP tevékenységet arra terveztek, hogy ösztönözze és gondolkodásra készítse a diákokat. A chatszobák kiváló lehetőséget teremtenek a világ más tájain élő diákokkal való kapcsolatteremtésre. A chatszobák oktatási felhasználása, bár tele van lehetőségekkel, csak felügyelet mellett kivitelezhető, nehogy oda nem illő tartalom kerüljön közlésre. Az oktatóknak érdemes informatikában jártas szakemberekkel előzetesen egyeztetni.

DIFFERENCIÁLÁS

Az oktató minden diák számára egy egyedi tanulási tervet készít. Lehet, hogy bizonyos változókat a tanulás során módosítani kell: a tartalmat, a tanulás ütemét, az elvárt célokat (például készség szerint vagy érdeklődés szerint rendezni őket).

DIGITÁLIS TANULÁS

Azok a diákok, akiknek van hozzáférésük az információs és kommunikációs technológiákhoz (IKT), rendkívül kreatív módon használhatják ezeket számos OVEP foglalkozás során. Megoszthatják gondolataikat videokonferencián, podcastokon keresztül, chatszobákban vagy a közösségi médiában

DRÁMA

Az olimpiai játékok mellett az ókori görögök legnagyobb hagyatéka. A dramatizálás egy hatékony módja a gondolatébresztésnek, ötletek megosztásának és egy korábbi kérdés új megvilágításba helyezésének. A drámapedagógiát gyakran használjuk az OVEP alkalmazása során, amikor életre keltjük az olimpizmus egyes témáit és így a diákok játékos formában azonosulhatnak a különböző témákkal.

EGYMÁSTÓL VALÓ TANULÁS

A kutatások újra és újra bizonyították, hogy ha a diákok egymást tanítják, az elősegíti a tanulási folyamat sikerét, mind a diák, mind a tanár számára. Ez különösen fontos azoknak a diákoknak, akiknek nehézséget okoz a tananyag. Azzal, hogy egy osztálytárs segít nekik a tanulásban, mind a tananyaghoz, mind az osztálytárshoz másképpen viszonyulnak majd.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Ez a 21. század egyik legfontosabb tanulási képessége és fontos eleme az OVEP foglalkozásoknak is. A diákokat arra kell sarkallni, hogy ne pusztán „jelen legyenek”, hanem érdeklődjenek és értékeljék egymás ötleteit a közös munka során.

ELHELYEZÉS

Az oktató ugyanazt tanítja minden diák számára és ugyanazt az eredményt is várja el tőlük, de több időt ad azoknak, akik ezt igénylik, vagy esetleg más eszközt, amivel ismertethetik a tanultakat.

ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

Egy program ellenőrzése folyamatos tevékenység, része a résztvevőkkel, családjukkal és oktatókkal való kapcsolattartásnak. A visszajelzések segítségével a program folyamatosan fejleszthető. Az értékelés átfogó (mennyiségi, minőségi) annak érdekében, hogy el lehessen dönteni, a program elérte-e a kívánt eredményt/célt, és erről visszajelzést is ad a résztvevőknek.

ÉRTELMEZÉS-KAPCSOLÁS- MEGKÉRDŐJELEZÉS KIFEJEZÉS

A pedagógus rávezeti a tanulót, hogy értelmezze a problémát, és kapcsolja a meglévő tudásához. Ezután a tanuló megkérdőjelezi a felvetett problémát, végül bemutatja az új értelmezést.

ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ OKTATÁS

Ez a megközelítés az értékek közvetítése segítségével készíti fel az életre a gyerekeket és a fiatalokat.

ÉRTÉKELÉS

Az a folyamat, amikor információt gyűjtünk egy óra vagy feladat során azzal a céllal, hogy ezt az információt a jövőben is felhasználhassuk.

ESETTANULMÁNY

A diákok készíthetnek egy részletes tanulmányt az OVEP valamelyik témájáról. Ennek a bemutatására szánt módszert – figyelve az egyéni igényekre – a diákoknak kell eldönteni.

FELADATKÁRTVYÁK

Az oktatók az OVEP feladatokat vagy azok instrukcióit kártyákra írják. Ezeket a kártyákat a tanulók csoportos munka során is használhatják, általában kérdések vagy magyarázatok szerepelnek rajta.

FOGALOMTÉRKÉP

Ez a technika arra kéri a tanulókat, hogy találjanak kapcsolatot egy témához köthető fogalmak között, majd fejezzék ki vizuálisan. Példa: az olimpizmus kapcsolódik az OVEP témájához, ami összefügg az erőfeszítés örömeivel, ami összefügg a sportolással. Ez a gondolkodási stratégia segíti a diákokat abban, hogy nagy mennyiségű információt kategorizáljanak, ami utána elemezhető (vagy bármilyen más módon felhasználható a feladat/projekt igényei szerint).

FORDÍTOTT OSZTÁLYTEREM

Ennél a módszernél a tanulók előre megkapják az óra anyagát. Amikor megérkeznek a tanterembe, megbeszélik a tartalmat, feladatokat kapnak, amelyek elmélyítik a tudásukat, tesztet írnak, vagy segítséget kapnak a nehezebb témáknál.

FORMATÍV ÉRTÉKELÉS

Az értékelés folyamatos, aminek célja a további iránymutatás. A formatív értékelés lehet informális (pl.: mutasd a hüvelykujjad felfelé, ha érted; lefelé, ha nem) vagy formális (papírra leírt majd beadott vélemény).

FÓRUM SZÍNHÁZ

Az ókori görögök egyik legnagyobb öröksége – az olimpiai játékok mellett – a dráma. Ezt egy olyan médiumnak tartották, ami gondolatokat ébreszt, eszméket oszt meg és új témákra irányítja rá a figyelmet. Az OVEP is használja a drámát, hogy életre keltse az olimpizmus egyes témáit és játékos formában tudjanak a diákok a témával azonosulni.

GONDOLKODÁSI KÉPESSÉGEK

Az OVEP foglalkozásai arra készítik a diákokat, hogy gondolják végig elképzeléseiket az adott témáról. Ezért az OVEP foglalkozások feladatai olyan gondolkodási képességeket fejlesztenek, mint pl. az elemzés, az önreflexió, a szintézis és a véleményalkotás.

IFJÚSÁG FEJLESZTÉSE PROGRAM (PYD)

Az amerikai PYD paradigma olyan megközelítés, ami megkísérli támogatni az ifjúság integrációját a létező társadalmi struktúrába. Segít abban, hogy a fiatalok megszerezzék az egészséges életvitelhez szükséges kompetenciákat.

IRÁNYÍTOTT OLVASÁS/ MEGBESZÉLÉS/GONDOLKODÁS/ ÍRÁS

Az oktató használhatja az OVEP kiegészítő forrásait – cikkek, könyvek, blogok, weboldalak – arra, hogy a diákok elmélyüljenek egy témában. Az irányított olvasás során az oktató megkérheti a diákokat, hogy találgassanak (Mit gondolsz, mit fog történni, ha...?); ötleteivel iránymutatást adhat a diákoknak, segíthet nekik összehasonlítani, hasonlóságokat találni, vagy észrevenni a különbségeket.

IRODALMI KÖRÖK

Ez egy kiváló módja annak, hogy összegyűjtsük a diákok ötleteit az OVEP során. A diákokat csoportokba osztjuk (vagy saját maguk választanak csoporttagokat). Kapnak egy szöveget, amit elolvasnak, majd megvitatnak. Utána az egész csoportnak visszajeleznek az elhangzottokról. Ez a módszer alkalmazható könyvek vagy rövidebb írások tanulmányozására.

JÁTÉK UTÁNI ELEMZÉS

Az Alapismeretek az OVEP-hez kiadványban található kérdések az egyes játékok után arra szolgálnak, hogy a résztvevők kritikusan és magas szinten gondolják végig a tanultakat.

KEREKASZTAL

A módszer alkalmazása során az oktató leír egy kérdést (vagy kérdéseket) egy papírra. A diákok leírják válaszaikat/megjegyzéseiket, majd a csoport következő tagjának adják át a papírt. Ez a módszer hasznos az ötletek összegyűjtése során, de arra is szolgál, hogy az oktató tájékozódjon a diákok tudásának szintjéről vagy a megértés szintjéről.

KÉRDÉS-FELELET

Ez a módszer az oktató képességeire épít, hogy olyan kérdéseket tegyen fel a diákoknak, amelyekkel felméri meglévő tudásukat; majd a válaszok alapján olyan kérdéseket tegyen fel nekik, amelyek elgondolkodtatók és megválaszolásuk kihívást jelent számukra. Ez a megközelítés lehetőséget biztosít a diákoknak arra, hogy feltételezéseket és érveket fogalmazzanak meg, amelyeket a tanár aztán újabb kérdésekkel tesztelhet.

KILÉPŐKÁRTYA

A belépőkártya párja a kilépőkártya. Az óra vagy foglalkozás végeztével a diákok leírják, hogy mit tanultak, milyen témákat szeretnének még jobban megismerni, vagy bármilyen egyéb kérdést és nehézséget, ami felmerült.

KIRAKÓS-TANULÁS

Ez esetben a diákokat csoportokra osztjuk, hogy különböző témákat tanulmányozzanak. Ezután összegyűlnek, megosztják a gondolataikat és közös megoldást keresnek. Ez fontos módszer az együttműködés elősegítésére. Ha a kirakós egy darabja nem megfelelő (például az egyik diák uralja a többit) – mint egy kirakós játékban –, az egész nem fog működni. Minden darabnak a helyére kell kerülnie.

KOMMUNIKÁCIÓS KÉPESSÉGEK

Az OVEP számos foglalkozása segíti a kommunikációs képességek fejlesztését. Írás során a diákok lehetőséget kapnak arra, hogy kreatívan fejezzék ki magukat mesélés, cikkírás és interjúk által. Fejleszthetik önkifejezésüket előadással, drámával és szavallással (pl. monológok, párbeszéd). Az OVEP minden tanulót és a témával kapcsolatos ötleteiket is értékeli, bármilyen legyen is az. A javasolt oktatási módszerek elősegítik az esélyegyenlőséget a vitafórumokon és megbeszéléseken.

KONSTRUKTIVIZMUS

Ez egy nevelési filozófia, ami azt vallja, hogy a diákok akkor tanulnak a legjobban, ha „csinálják” és megtapasztalják, amit tanulnak, szemben azzal, hogy passzív módon kapják a tudásanyagot. Az OVEP számos foglalkozását arra tervezték, hogy a diákok fejlesszék gondolkodásukat és megértésüket a konstruktivizmus jegyében, szemben azzal, hogy csupán ülnek a tanteremben és hallgatják az előadást.

KÖLCSÖNÖS MEGOSZTÁS

A diákok körben ülnek és kapnak egy problémát, hogy azon dolgozzanak. A körben mindenki a problémával foglalkozik, amely általában nyílt végű, sok kérdést felvető probléma. Valaki leírja minden egyes résztvevő ötletét, majd összegzik az elhangzottakat és a válaszok alapján folytatják a beszélgetést.

KÖRHINTA-MÓDSZER

A módszer alkalmazásával egy ötletelő foglalkoztatási forma valósul meg. A módszer alkalmazásával egy ötletelő foglalkoztatási forma valósul meg. Az oktató feltesz egy kérdést – amelynek lehet több része is – és azt leírja több papírra, majd felragasztja a falra. A diákok papírról papírra járnak. Végiggondolják a feltett kérdéseket, leírják a válaszaikat, majd folytatják a következő papírral. Végül a papírokat leveszik, és a válaszokat összegzik. A körhinta-módszer feleleveníti a diákok korábbi ismereteit, illetve új kérdések feltevésére sarkallja őket, lehetővé téve, hogy a kevésbé magabiztos és hangadó tanulók is hozzájáruljanak ötleteikkel az eredményhez.

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

Az a folyamat, amely során a csoport tagjai összegyűlnek, megismerik és megértik egymást, és mindenki kifejezheti a véleményét. A közösség építése már a program vagy kurzus elején szükséges, és érdemes rendszeressé tenni.

KREATIVITÁS

Ez az egyik legfontosabb 21. századi tanulási készség. A diákokat arra bátorítjuk, hogy merjenek önállóan gondolkodni különböző témákról és merjék elmondani a véleményüket.

KRITIKAI GONDOLKODÁS

Egyetlen képesség helyett a kritikai gondolkodás a gondolati műveletek összetett folyamatából áll: információ elemzése, személyes tudás feldolgozása és véleményformálás az új információról. Ez fontos készség az OVEP-ben, mert segíti a diákok gondolkodását, ahelyett, hogy az információt készen kapnák az oktatótól.

LEHORGONYZÁS

Egyes tanulók gyorsan elvégzik a feladatot. Az oktató ez esetben további kiegészítő feladatokat adhat számukra, amik kapcsolódnak az osztály többi részére kiosztott feladatokhoz.

METAKOGNÍCIÓ

Ez egy olyan technika, amely során a diákokat arra bátorítják, hogy elemezzék a gondolkodásukat: Mit áru el a gondolkodási folyamatuk? A gondolkodásuk sablonos vagy kritikai? Újabb kérdésekhez vezet a jobb megértés érdekében? A módszer alkalmazása azon gyermekek számára ajánlott, akik már nem csak az „egymás utáni következés” alapján tudnak gondolkodni (kisgyermek).

MÓDOSÍTÁS

Az oktató a diák képességeihez igazítja a tartalmat.

NAPLÓ

A diákokat bátorítani kell arra, hogy az OVEP-ben való részvétel során vezessenek naplót. Ezzel megőrkítik gondolataikat és alakíthatják a témával kapcsolatos véleményüket. Ezek a diák személyiségfejlődésének hasznos dokumentumai lehetnek.

OLIMPIAI ÉRTÉKEK

A három alap olimpiai érték: kiválóság, tisztelet és barátság.
Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) oktatója
Az a személy, aki fiatalok számára fizikailag aktív OVEP foglalkozásokat tart.
Olimpiai Értékek Edukációs Program (OVEP) témák
Az öt olimpiai nevelési téma: az erőfeszítés öröme, fair play, egymás iránti tisztelet, kiválóságra törekvés és harmonikus test, szellem és lélek.

OLIMPIZMUS

Az olimpizmus az olimpiai értékeken alapuló életfilozófia, amely az olimpiai mozgalomból ered.

PORTFÓLIÓ

A portfólió egy adatbázis a diák számára. Ez lehet egy fizikai dokumentum – egy irattartó, vagy egy digitális doboz, amiben különböző anyagokat tárolhat. A diák összegyűjti azokat az anyagokat, amelyek saját tanulási folyamatát mutatja be: hogyan fejlődött, milyen területeken volt erős és miben gyenge.

PREZI/POWERPOINT

Számos digitális eszköz vehető igénybe, hogy a résztvevők minél érdekesebben tudják az OVEP során tanultakat bemutatni.

PROBLÉMAMEGOLDÁS

Az a képesség, hogy megoldást találjunk különböző helyzetekben. Néhány megoldás jobb egy adott problémára, mint egy másik; és a fiataloknak kritikusan kell gondolkodni és együttműködni egymással az ideális megoldás megtalálásához.

PROGRAM KIÉRTÉKELÉSE

Az a folyamat, amely során információkat gyűjtünk a programról a befejezését követően. Célja, hogy felmérjük a program hatékonyságát és megvizsgáljuk, hogy elérte-e a kitűzött célokat.

PROJEKT ALAPÚ TANULÁS (PROJECT-BASED LEARNING = PBL)

A diákokat bátorítani kell arra, hogy válasszanak egy kérdéskört, ami segíti majd őket a projekt teljes időtartama alatt. Az OVEP és a PBL jó párosítás, mert így a diákok kiválaszthatnak egy vagy több nevelési témát és aztán azt az érdeklődésük szerint alakíthatják. A PBL lehetővé teszi, hogy elképzelésük szerint mutassák be, amit tanultak.

REFLEKTÍV NAPLÓ

Az elvégzett tevékenységekre való visszatekintés célja, hogy fejlesszük a foglalkozás vagy óra menetét, elért eredményeit.

REFLEXIÓ

The act of thinking back on an experience for the purpose of improving the instruction or outcomes of the activity or lesson.

SEGÍTŐ VÉLEMÉNYEZÉS

A tanulási folyamat során a résztvevők meghallgatják egymás ötleteit vagy véleményét, minden ítélet és értékelés nélkül.

SZEMÉLYRE SZABOTT TANULÁS

Ez a módszertan a 21. századi tanulási képességeken alapszik (kreativitás, együttműködés, kommunikációs képességek, problémamegoldás) és lehetővé teszi a diákok számára, hogy megtervezzék saját tanulási folyamatukat érdeklődésük és preferált tanulási stílusuk szerint. A diákok eldönthetik, hogyan tanulnak, tehát személyre szabják azt.

SZEREPIJÁTÉK

A diákok különböző személyekről olvasnak egy adott olimpiai történetben, majd előadják az olvasottakat.

SZÓKRATÉSZI KÉRDÉSFELTEVÉS

Ez egy ókori módszer, amit a görög filozófus, Szókratész tanításai ihlettek. Az oktató arra sarkallja a diákokat, hogy újra és újra átgondolják álláspontjukat és megvédjék véleményüket.

SZUMMATÍV ÉRTÉKELÉS

Az összegző értékelésre a feladat vagy a program végén kerül sor. Célja, hogy megállapítsa: fejlődött-e a tanuló a kívánt készségterületen; elérte-e a kitűzött tanulási célokat; van-e szüksége további segítségre.

TANULÁSI ÁLLOMÁSOK

Az oktató létrehoz egy sor állomást, ahol az óra témájához kapcsolódó feladatok várják a diákokat. Az oktató megengedheti a diákoknak, hogy önállóan haladjanak állomásról állomásra, vagy ő maga irányíthatja őket.

TAPASZTALATI TANULÁS

A tapasztalati tanulás elve alapján az óra hatása akkor a legjobb, ha a diákok aktívak. A Feladatlapok 19. témája (A paralimpia: „lélek a mozgásban”) a legjobb példa erre: a feladatot úgy lehet a legjobban megérteni, ha eljártsszuk, és nem csupán beszélünk róla.

TEVÉKENYSÉGVÁLASZTÓ

Az oktató tanulási lehetőségeket ír fel a táblára, amelyek kapcsolódnak az óra témájához. A diákok kiválasztják, hogy melyik a legalkalmasabb módszer számukra, ami megfelel tanulási stílusuknak és érdeklődésüknek. Ez lehetőséget biztosít a diákoknak arra, hogy kiválasszák, hogyan ismertetik a tanultakat.

TÖMÖRÍTÉS

Az oktató az előzetes értékelés adatai alapján határozza meg, hogy a diáknak kell-e egy adott témával foglalkoznia. Ha a tanuló már korábban elsajátította azt, tovább haladhat másik, nagyobb kihívást jelentő feladatra.

TÖRTÉNETMESÉLÉS

Ez az oktatási módszer kiváló arra, hogy egy témát vagy fogalmat megismertessünk a diákokkal.

VISSZAFELÉ DOLGOZÁS

Ez egy sajátos oktatási módszer, amely során a diákok a feladat végeredményére koncentrálnak, majd kezdik meg a munkát.

VITAFÓRUM

Kiválasztanak egy moderátort (egy diákot vagy tanárt), hogy kérdéseket tegyen fel egy csoportnak (diákoknak vagy szakembereknek). A résztvevők válaszadásának módja különböző lehet. A moderátor címezheti a kérdést egy konkrét résztvevőnek vagy mindenkinek. Egy előre meghatározott válaszidő után (megszakítás nélkül) a többi résztvevő reagálhat a felvetésre.

VITAKÉPESSÉG

Számos képességet fejleszthetünk a vita, mint nevelési-oktatási módszer segítségével. Többek között a következő képességek fejlődnek a vita során: verbális kommunikáció, odafigyelés, kritikai gondolkodás és önbizalom.

VIZSGÁLAT

Ez lehet egyéni vagy csoportos feladat, ami arra bátorítja a diákokat, hogy önállóan legyenek a tudás feltárásában és értelmezésében. Ennek több módja is lehet:

Irányított vizsgálat: A tanár feltesz egy kérdést, ezután a diákok kiválasztják a kutatás módszerét és beszámolnak az eredményről.

Strukturált vizsgálat: A tanár felvet egy témát előre meghatározott pedagógiai céllal. Ennek a módszernek a lényege, hogy fejlessze a tanulók elemző és önelemző gondolkodását.

Nyílt végű vizsgálat: A diákok saját maguk választják ki a kérdést, a kutatás módját és az eredményeik bemutatásának formáját.

VLOGOK

A diákok technikai ismeretei számtalan egyedi módot biztosítanak arra, hogy bemutassák, mit tanultak. A vlogok a blogok videós változatai. A diákok rögzíthetnek interjúkat egymással, vagy egy monológot, amit aztán feltölthetnek az internetre. Ebben nagy lehetőség van a diákok számára.

FORRÁSOK ÉS HIVATKOZÁSOK

7. FEJEZET

1. "Positive youth development and physical activity/sport interventions: mechanisms leading to sustained impact", *Physical Education & Sport Pedagogy* 18, no. 3: 256–281, K. Armour, R. Sandford and R. Duncombe, 2013.
2. "Physical education and sport in schools: a review of benefits and outcomes.", *Journal Of School Health* no. 8: 397, R. Bailey, 2006.
3. "Teach the children well: a holistic approach to developing psychosocial and behavioral competencies through physical education." *Quest* (00336297) 63, no. 1: 55–65, M. Weiss, 2011.
4. "Physical education and sport in schools: a review of benefits and outcomes.", *Journal Of School Health* no. 8: 397, R. Bailey, 2006.
5. "Teach the children well: a holistic approach to developing psychosocial and behavioral competencies through physical education." *Quest* (00336297) 63, no. 1: 55–65, M. Weiss, 2011.
6. "The effectiveness of teaching a life skills program in a physical education context", *European Journal Of Psychology Of Education – EJPE* (Instituto Superior De Psicologia Aplicada) 21, no. 4: 429–438, M. Goudas, I. Dermitzaki, A. Leondari and S. Danish, 2006.
7. "Enhancing youth development through sport." *World Leisure Journal* 46, no. 3: 38–49, S. Danish, T. Forneris, K. Hodge and I. Heke, 2004.
8. *Positive youth development, participation in community youth development programs, and community contributions of fifth-grade adolescents: findings from the first wave of the 4-H Study of positive youth development.* *Journal Of Early Adolescence* 25, no. 1: 17–71, R.M. Lerner, J.V. Lerner, J.B. Almerigi, C. Theokas, E. Phelps, S. Gestsdottir and A. Von Eye, et al. 2005.
9. "Teaching life skills through sport." In *Paradoxes of Youth and Sport*, S. Danish, edited by M. Gatz, M. Messmer and S. Ball-Rokeach, Albany, NY: State University of New York Press, 2002.
10. "Teaching styles in physical education and Mosston's Spectrum." <https://spectrumofteachingstyles.org/assets/files/articles/TeachingStyles%20inPEandMosstonsSpectrum.pdf>, J. Doherty, (accessed on August 1, 2016).
11. "Easy-play model: an inclusive approach to enjoyable sport participation." *Physical & Health Education Journal* 80, no. 1: 24–28, L. Chunlei and K. Steele, 2014.
12. "Teaching games and sport for understanding: Exploring and reconsidering its relevance in physical education." *European Physical Education Review* 20, no. 1: 36–71, S. Stolz and S. Pill, 2014.
13. "Easy-play model: an inclusive approach to enjoyable sport participation." *Physical & Health Education Journal* 80, no. 1: 24–28, L. Chunlei and K. Steele, 2014.
14. "Teaching for skill mastery." *Journal of Physical Education, Recreation & Dance* 86, no. 7: 9–13, S. Chepko and R. Doan, 2015.
15. "Peer-assisted learning in school physical education, sport and physical activity programmes: a systematic review." *Physical Education & Sport Pedagogy* 19, no. 3: 253–277, K. A. Jenkinson, G. Naughton and A. C. Benson, 2014.
16. "The role and impact of student leadership on participants in a healthy eating and physical activity programme." *Health Education Journal* 75, no. 1: 27–37. L. Gutuskey, N. McCaughy, B. Shen, E. Centeio and A. Garn, 2016.
17. "A model of contextual motivation in physical education: Using constructs from self-determination and achievement goal theories to predict physical activity intentions." *Journal of Educational Psychology* 95, no. 1: 97–110, M. Standage, J.L. Duda and N. Ntoumanis, 2003.

18. "Developing student enjoyment in physical education." *Physical & Health Education Journal* 79, no. 2: 14–18, J.R. Lorusso, S.M.Pavlovich and L. Chunlei, 2013.
19. "Eliminating barriers to physical activity: using cultural negotiation and competence." *Strategies: A Journal For Physical And Sport Educators* 26, no. 3: 35–40, B. Culp, 2013.
20. "Preparing culturally competent teachers: service-learning and physical education teacher education." *Journal of Teaching In Physical Education* 27, no. 3: 347–367, E. Domangue and R.L. Carson, 2008.
21. "Addressing Diversity in Schools: Culturally Responsive Pedagogy." *Teaching Exceptional Children* 39, no. 3: 64–68. H. V. Richards, A.F. Brown and T.B. Forde, 2007.
22. "They ought to enjoy physical activity, you know?": *Struggling with Fun in physical education.* *Sport, Education and Society* 6, no. 2: 211–21, E. O'Reilly, J. Tompkins and M. Gallant, 2001.
23. "Adding value to physical education through an integrated approach." *Physical Educator – Journal Of Physical Education, New Zealand* 46, no. 1: 35–37, D. Slade, 2013.
24. "Integrated learning with physical education and music." *Clearing House* 84, no. 5: 174–179, C. Humphries Charlotte, S. Bidner and C. Edwards, 2011.

TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

- *African Traditional And Oral Literature As Pedagogical Tools In Content Area Classrooms K-12*, L. Asimeng-Boahene & M. Baffoe, Information Age Publishing, 2014.
- *Creating and Sustaining the Constructivist Classroom*, B. A. Marlowe & M. L. Page, Corwin Press, 2005.
- *Different Speeds & Different Needs: How to Teach Sports to Every Kid*, G. Barber, Paul Brookes Publishing, 2010.
- *Making Differentiation a Habit: How to Ensure Success in Academically Diverse Classrooms*, D. Heacox, Free, Spirit Publishing, 2009.
- *Project Based Learning (PBL) Starter Kit*, J. Larmer, D. Ross & J. R. Mergendollar, Unicorn Printing, 2009.
- *Physical Education Methods for Elementary Teachers*, 3rd Edition, K. Thomas, A. M. Lee & J. R. Thomas, Human Kinetics, 2008.
- *Qualities of Effective Teachers*, 2nd Edition, J. H. Stronge, ASCD, 2007.
- *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*, 2nd Edition, C. A. Tomlinson, ASCD.

